

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Unú sirú garmond:
odatá 7 cr., a dóua óra 6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fie care publica-
țiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea
sá se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blașiú.

Anul IV.

Blașiú 5 Maiú 1894.

Numérulú 18.

Dóue congrese.

Stámú înaintea alóru dóue congrese.
Unulú se va ținé în Alba-Iulia la
21 a lunei curente și va fi congresú
liberú greco-catolicú.

Alú doilea se va ținé în 4 Iuniú
în Blașiú și va fi congresú mixtú com-
pusú din aleși clerului și poporului din
archidieceasa nóstră.

La celú dintáiú potú lua parte toți
fii provinciei nóstre mitropolitane de
Alba-Iulia și Făgărașú.

La alú doilea potú să ıea parte
numai fii de ai archidiecesei și numai
de aceia, cari vorú fi aleși după statutulú
vigentú.

Amındóue congresele aú o însem-
nătate estraordinară în viața nóstră bi-
sericescă.

Congresulú din Alba-Iulia este unú
congresú liberú, unde fără mandatú
specialú póte fiesce care fiú alú bisericei,
preotú ori mirénú, să manifesteze vo-
ința sa în cele bisericesci și culturale-
naționale fără de altá restricțiune afará
de cea impusá de natura aședáminte-
lorú bisericesci. Va fi acestú congresú,
unú congresú după chipulú celorú din
Germânia, cari așa de puternicú aú ri-
dicatú sentimentulú creștinescú în po-
porulú germánú. Va fi acestú congresú
unú începutú pentru altele, unú începutú
alú educațiunii nóstre creștinesci, dela
care și din care vorú incolți nenumé-
rate binefaceri pentru némulú nostru.

Felicitámú deci din inimá pe acei fii ai

bisericei nóstre, cari se simțescú îndemnați
a conchema adunarea dela Alba-Iulia.

Alú doilea congresú va fi de na-
turá mai restrinsá. Chemarea aceluia
va fi, să se ıea măsuri pentru salvarea
șcólelorú poporale și pentru înființarea
de asile de copii confesionale, ca ast-
felú să se asigure educațiunea crești-
nescá și románescá a fragedelorú gene-
rațiunii ale poporului nostru.

Felicitámú deci din inimá pe ca-
pitululú mitropoliei nóstre pentru ini-
țiativa nobilá, ce a luat'ó privitoriú la
convocarea congresului din Blașiú. Sun-
temú veseli și mândri, cândú vedemú,
că în butulú vedúviei îndelungate a
scaunului nostru mitropolitanú nu esi-
tézá nici unú momentú a întreprinde
toți pașii aceia, pe cari ıi socotesce de
lipsá pentru binele credincioșilorú nostri.
Suntemú convinși, că și credincioșii
bisericei nóstre vorú primi cu a-
ceea-și veselie și mândrie apelulú ca-
pitulului nostru mitropolitanú, cu care
l'amú primitú noi.

Chemarea congresului din Alba-
Iulia va fi a aréta, că ce pozițiune
ocupá biserica románescá greco-catolicá
față de proiectele bisericesci ale guver-
nului.

Până acum s'aú manifestatú catolicii
din Ungaria și Sêrbii neuniți. Este
timpulú supremú, ca și biserica nóstră
románescá unitá să-și manifesteze voința.
Pentru că tóte proiectele guvernului
sapá la temelile bisericei nóstre încă

mai multú ca la temelile bisericei ca-
tolice ungare. Proiectele guvernului
nu vorú să ne desbrace numai din legea
părințilorú nostri, nu vorú să rêstórne
numai vieța cinstită a familiilorú, ci
ele pe noi románii vorú să ne despartá
și de némulú nostru.

Ar fi fostú deci o gravá, o neier-
tatá nepásare, dacă în fața acestorú
proiecte nu s'ar fi datú ocașiune popo-
rului credinciosú alú bisericei nóstre
greco-catolice, să spuná lumii și celorú
dela cármá, că dınsului nu-ı trebuescú
reformele, cu cari vorú să-lú fericescá.

Este deci o gravá datorință a
credincioșilorú nostri, ca să grábescá
a rêsponde convocării la congresú și să
viná în masse la Alba Iulia pentru
a se declara. Și este o și mai gravá
datorință a clerului nostru, să atragá
atențiunea poporului credinciosú asupra
congresului, ca să scie de timpuriú și
să ıea parte acolo, unde este vorba
despre mărturisirea credinței primite în
sfintulú Botezú.

Totú atâtú de grave suntú dato-
rințele acelora, cari vorú fi aleși spre
a lua parte în congresulú scolarú din
luna viitoare.

Cestiunile, ce se vorú supune la
cumpênirea și hotărítrea delegațilorú
congresuali, suntú de o extremá impor-
tanță pentru presentú și pentru viitoriú.
E vorbá adecá, a salva și a feri de
magiarisare și descreștinare o mulțime
de șcóle poporale, unde credincioșii bi-

Feuilleton.

Elmar.

(Din »Dreizehulinden« de Fr. W. Weber.)

Vinturí vjje, și plóe
Flușturá de diminétá,
Preste vâi, preste pădure
Norí se'ntindú, se'ntinde cétá.

Pingá „Șoimú“ ¹⁾ ıși scuturú ulmil
Ramurile umeđite.
Susú pe coperișe cărâiú
Cióre negre și urite.

Elmar stá cu fruntea 'n palme
Ascultándú, cum bate vintulú.
Furtunosú mai e afará,
Ca și 'n sufletulú lui gândulú.

Latrá câniú 'n curte, strigátú. . .
Diethelm ²⁾ intrá și intrébá.
— „Ce? Vinatú? Ce vrei, bêtráne?
„Nu vinezú! Am altá trébá!“

¹⁾ Elmar e eroulú poemel. »Șoimú-ulú e
curtea lui.

²⁾ Diethelm e bêtránulú servitorú alú lui Elmar.

„Nu vedí, că-sú sáțulú de lupte?
„E cu greú, să lupți intr'una
„Și cu fiérelé 'n pădure,
„Și cu ómeni totdeuna.

„Căci mă luptú cu ȑeulú francicú,
„Cu Franconi mă luptú cu focú,
„Și mă luptú cu mine însu-mí,
„Eú de mine ımi batú jocú.

„Vinemar, strábu-nú-mí mare,
„Scii, c'a omoritú în munte
„Unú bălaurú, ce făcuse
„Prin prejurú práđi multe—multe.

„Scii, cum a luptatú și tata
„Cu dușmanulú celú cumplitú,
„Ce cu prad'a prádatú țara
„Și în lanțú ne-a lánțuitú.

„Er ficioru-ı? Cucú pe vatrá!
„Stá cu mâni încrucigate
„Și privesce 'n nori și'n ceriuri
„Fără sfatú și fără fapte.

„Sá lucreze ca și slujii?
„Ori să tórcá 'n șeđetóre?

„Sá plivescá ca și robii
„Pentr'o cóje nutritóre?

„Ca și boulú dela rudá
„Jugulú francicú să ınjuge?
„Sá primescá legea nouá?
„Și să se 'nchine la cruce?

„Sáu s'ațițe vechea urá
„Prin cátune și prin sate
„Conducéndú la rês bunare
„Glótele ınfuriate?

„Sá se ducá eiú la Aachen,
„Ca 'n duelú, pe ıntrecute,
„Pe viață și pe mórte,
„Pentru nému-ı să se lupte?

„Íntunerecú vedú ori unde!
„Íncáleit'a cu urgie
„Sórtea firulú vieței mele,
„Ce l'a torsú intr'o mánie.

„Ași sbura în ınfinituri,
„Pán' la cea din urmă mare,
„Ce desparte „lumea ınă“
„De-a acesteı lumi turbare. . .

sericeii noastre n'au fost în stare a ridica salariul la minimul prescris de lege. E vorba mai departe despre înființarea de asile de copii confesionale pentru a împedea ducerea pruncilor frageți ai credincioșilor nostri la nisele asile internaționale, adică neconfesionale, în cari la totă întâmplarea li-s'ar corumpe inima cea gingașă, deopotrivă impresionabilă pentru bine și rău.

Mari și de enormă însemnătate sunt obiectele aceste, și înțelepciunea delegaților congresului va fi chemată a afla mijlocele pentru rezolvarea corespunzătoare a lor. Tocmai de aceea se cere, ca să mediteze asupra acestor cestiuni, să vină la congres în deplină cunoștință de cauză, ca astfel să potă face propuneri mature și conducătoare la scop.

Noi în așteptarea sigură a unor rezultate îmbucurătoare felicităm de acum pe toți congresiștii, dorindu-le revedere fericită în Alba-Iulia și în Blăși.

Mare adunare a Românilor uniți. — Cu nespusă bucurie împărtășim cetitorilor nostri, că după informațiile, ce le-am primit, Românii uniți totuși vor ține o mare adunare spre a se pronunța cu privire la politica bisericească a guvernului. După aceleși informații locul adunării va fi Alba Iulia, era ziua 21 Maiu n.

Convocarea adunării o vom împărtăși fără întârziere prin un număr extraordinar.

Restă acum, ca omenii nostri să desvôle zelul, ce-lu merită și pretinde cauza. Să nu cedeze nici unui fel de intimidare, ci fiesce care să-și dea totă silința posibilă, pentru ca să se asigure succesul adunării.

Dumnezeu să ne ajute!

Procesul Memorandului. — Ieri s'au adunat membrii comitetului național în Cluș. Pertractarea finală în procesul Memorandului, precum se știe, se va începe luni în 7 a c. Cum se va sfârși pertractarea acesta, știe numai Dumnezeu. Noi omenii dispunem numai de putința de a coniectura. Până acum nu s'a pertractat înaintea curții

cu jurați din Cluș nici un proces de presă al Românilor, în care pe toți cei acuși să-i fie absolvat. Și așa dară deși în cazul de față se poate dice, că acuză e ca trasă de pâră, totuși putem prevedea cu cea mai mare probabilitate, că fără de osindire nu se va sfârși nici pertractarea acesta.

Cându Dumnezeu vre să te bată, îți lea vederea și mintea. Șovinistii nu vor să învețe din istorie, nici chiar din istoria lor proprie. Dacă ar voi să învețe, atunci ar găsi, că în viața statelor aplicarea forței și teorismului totdeauna s'a răsunat. Nici nu se poate altminter. Firea omenescă e aceeași în popor, ca și în individ. Omul e ființă morală. Așa l'a creat Dumnezeu. Era aplicarea forței și teorismului e negarea practică a acestui adevăr, și Dumnezeu nu lasă pe omeni, să-și bată joc până în sfârșitul de adevărurile lui.

Noi să ne rugăm lui Dumnezeu, să ne ferescă de rău, cându în sfatul său va dice: Destul!

Date statistice. — Dintre membrii români ai legislativei din Budapesta cei gr. or. toți, adică Iosif Gáll (casa magnaților), Georgiu Szerb, Ioan Beleş, Virgil Bogdan și Petru Vuia au votat pentru căsătoria civilă. Dintre cei gr. cat. trei, adică Petru Mihályi, Nicola Șerban și Silviu Rezei au votat contra proiectului, era unul, anume Iuliu Vincz, pentru proiect.

Alte date statistice: Între cei 25 membri ai comitetului național acuzat 10 sunt gr. or. și 15 gr. cat. Între cei gr. or. se află un preot, între cei gr. cat. patru preoți.

Acestea încă contribuiesc la ilustrarea învătăreii, că singura biserică neunită e scutul și adăpostul naționalității române.

Revista bisericească.

Roma.

În 22 l. tr. s'a sevârșit beatificarea solemnă a preotului capucin P. Diego de Cadix. Solemnitățile de beatificare s'au îndeplinit în basilica Vaticană fiind de față mai mulți cardinali, membrii din Roma ai ordinului Capucinilor, toți peregrini

spanioli, cari se află încă în Roma, precum și alți mulți credincioși. După ameli Sfinția Sa Leon XIII purtat pe sedes gestatoria s'a prezentat în biserică s. Petru spre a-și arăta venerațiunea față de noul beatificat. După o scurtă rugăciune s'a espus s. Eucharistie cădind Sfinția Sa și binecuvântând poporul. Atâtu intrarea cât și depărtarea Papei din biserică a fost însoțită de ovațiuni însuflețite.

În 24 l. tr. a primit Sfinția Sa în audiență în biserică s. Petru a doua cetă a peregrinilor spanioli cu solemnitățile observate la primirea primei cete.

Sfinția Sa Leon XIII în 26 l. tr. a primit în audiență pe dl. Alesandru Lahovari, ministrul de externe al României.

Tot în 26 s'a ținut academie de musică din incidentul aniversării de 300 de ani a morții celebrului compozitor Palestrina. La academie, care a constat din executarea unor piese musicale și din recitarea mai multor poezii, în cari se glorifică nemuritorul compozitor, a luat parte Papa cu întrégă curtea Sa, colegiul cardinalilor, ambasadorii austro-ungari, francesi, portugesi, spanioli, precum și alți membri ai corpului diplomatic și ai aristocrației române.

Francia.

Guvernul francesu cercă să execute legea, prin care dispune, ca banii bisericești să fie administrați de către organele statului. Unii episcopi pun pedec la executarea acestei legi nedrepte, din care cauză ministrul de culte îi amenință cu pedepse. Archiepiscopul de Lyon i-s'a sequestrat deja cele 12.000 frcs, ce-i competu dela stat. Credincioșii însă făcend colectă în scurtu timp, au adunat preste 50.000 frcs dăruindu-l bunului lor arhiepiscop. Pedepsirea arhiepiscopului de Lyon are și acel efect salutar, că în mulți catolici s'a deșteptat simțul religiosu, era presa catolică, până

„Numai Wodan ¹⁾ sciutoriul

„Pote să-mi arete calea.

„Dar — el tace. Tacu toți deii.

„O! mă prinde desperarea.”

Graz, 1893.

E. D. Daclanu.

Despre vegetarism.

De un medic.

Lupta intelectuală, ce domnesce secolul nostru și influințea în toate direcțiunile activitatea omenescă, nu cruță nici știința medicală. Și în privința cestiunilor referitoare la prosperarea și înflorirea raporturilor sanitare încă se constituiesc adese partide, cari leaș poziție în fața acestor cestiuni și le trag sub discuțiune. Amintesc în privința acesta luptele, cari au decurs în anii din urmă cu privire la altoirea de vrsat, arderea cadavrelor, cholera, cura de apă etc. Între altele este viu discutată și cestiunea alimentației în toate straturile societății, și relativ la această întrebare se formară cu deosebire două tabere, ce portă luptă înfocată între sine, partida vegetarianilor și partida atotmâncătorilor.

De întrebarea acesta ne vom ocupa în câteva trăsături avend intențiunea, ca fără părtinire să netedim controversesele.

¹⁾ Wodan e cel mai mare deu al mitologiei germane.

Cine este mai competentu a se pronunța în cestiunea acesta? Fără indoie medicul. El cuprinde și străbate cestiunea acesta nu numai din partea curată teoretică, ci și din partea ei practică-experimentală. Mulți nemedici cred din contră, că sunt în dreptu a-și apăra în privința acesta părerile sale, dar făcend-o dovedesc chiar contrariul. Unul, care se consideră pe sine de vegetarianu, admite p. es. nutrimentul de lapte și de ouă, prin acesta însă arată totuși, că nu este vegetarianu. Între vegetarieni noi înșiram numai atari persoane, cari afirmă, că spre susținerea sănătății sunt a se folosi exclusiv numai plantele, și eschid prin urmare ori ce mijloce de alimentațiune din regnul animalelor. Cumcă de vécure au fost omeni, cari pe lângă o nutrire eschisivă numai cu plante au avut viață îndelungată și sănătoasă, acesta o dovedesc în chipul cel mai evident membrii deosebitelor orduri, cari ducend o viață strictu vegetariană și-au lungit firul vieții cu deci de ani. Eu însă cu toate acestea mai adaug, că același traiu nu se potrivește tuturor omenilor.

Tot, ce servece spre nutrirea corpului, are să treacă prin cavitatea gurei. În aceea sunt înșirate două rinduri de dinți, cari primesc, sdobesc, prelucra, disolvă alimentul. Dacă facem asemănare între dinții

omului și între ai animalelor carnivore și vegetariene, vedem, că după dinții sei omul ocupă locul mijlociu între acelea și acestea. Armatura gurei omului constă din optu dinți tăiatori, patru dinți sfășiatori și douăzeci de dinți măcinători, pe cându la animalele carnivore preponderază în mărime și mulțime speciile cele dintăiu, ér la ce se nutresc cu plante, preponderază mai multu speciadin urmă. Pe cându așa dară dinții carnivorelor sunt destinați pentru prelucrarea și sdrobirea cărnii, ér ai vegetarianelor pentru prelucrarea nutrimentului de plante, — pe atunci dinții omului au destinațiunea de a primi și de a prelucra atâtu carnea, cât și plantele spre scopul nutririi.

Nutrimentul pisat și amestecat cu salivă se împinge cu ajutorul limbei înăuntru și ajunge în stomac. Aici trece îndată prin procesul chimic al mistuirii. Pătrunsă de suc gastric și de salivă bucătura trece prin un no proces de schimbare. Sucul gastric are chemarea de a prelucra în materii de zahar materii albuminoase, saliva (scuipitul) de a prelucra și schimba materiile, cari cuprind amidon.

Stomacul omului dreptu că este elastic, dar nu e capabil de a primi în sine o cantitate preste măsură mare de materii nutritore, precându din contră stomacul animalelor,

acum divizat, s'a unit într-o apărare a bisericii. Arhiepiscopul, care chiar în zilele acestea își face vizitațiunea canonică în diecesă, pretutindena este în timpinată cu ovațiuni strălucite nu numai din partea poporului de rând, ci și a claselor culte.

Revista politică.

Afaceri interne.

Dieta a primit proiectul de lege despre inarticularea convențiunii comerciale cu România.

Petițiunile referitoare la limba de corespondință între auctoritățile militare și civile din Ungaria s'a pusă ad acta în arhivul țerei, deși opoziția poftia, ca din incidentul desbaterii asupra acestor petițiuni să se îndrumeze guvernul la elaborarea unui proiect de lege, prin care să se valideze drepturile limbii magiare și în armată.

Martii s'a desbătut proiectul de lege despre procedura în afacerile de moștenire, a cărei scop este a unifica procedura concentrându la același forț toate afacerile ținătoare de ereditare.

Casa magnaților și-a reînceput ședințele în 25 I. tr. primind mai multe proiecte mai mici de legi votate în camera deputaților. Referitoriul la cele 400 de școle populare, cari au să se ridice din incidentul serbării milenului, contele Zichy Nándor cere deslușiri cu privire la caracterul acelor școle, căci el numai pentru cele cu caracter confesional votează. Ministrul Csáky declară, că acelea pot avea numai caracter de stat. Episcopul Steiner dorește, ca din cele 400 de școle să fie cu caracter catolic o parte corespunzătoare cu numărul catolicilor din țară. Dară această justă dorință nu a fost considerată de înalta casă.

Comisiunea întreită a casei magnaților a primit cu majoritate de voturi proiectul de lege despre căsătoria civilă obligatorie. De aici însă nu urmază, că proiectul să fie primit și în ședin-

țele plene. Episcopul Steiner a declarat în comisiune, că clerul și poporul catolic nici nu se va supune acestei legi, chiar și dacă ar fi primită de toți factorii. În comisiune a votat pentru căsătoria civilă și dl Gáll József.

Austria.

Desbătându-se în săptămâna trecută în parlamentul din Viena bugetul cultelor, deputatul bucovin br. Eudoxiu Hurmuzachi poftesce, ca Românii bucovineni să nu fie scurtați în drepturile lor istorice, la pedagogiul din Cernăuți să se înființeze clase paralele cu limba de propunere română, asemenea să se dea atențiunea cuvenită limbii române ca limbă de instrucțiune la școala de învățământ din Câmpulung, să se înființeze în Cernăuți o școală gr. or. română de fete, și să nu se tot amâne regularea mai multor afaceri ale bisericii gr. orientale; în fine apără pe președintele țerei br. Krauss în contra imputării, ce i-o face liberalii, că nu ar fi amic al uniunii.

Deputatul Gregorcic dorește reforma congruelă, îmbunătățindu-se mai ales salariile clericilor și ale profesorilor de teologie, și să se propună mai pe larg filosofia în seminariile clericale. Dr. Turcan dorește urcarea salariului pentru clerul gr. or. din Bucovina și Dalmația. Referentul Suess (jidov) laudă școlile neconfesionale, dară totuși dorește, ca să se propună în ele studiul religiunii; condamnă antisemitismul, care așa de mult se opune iubirii frățești, predicate de religia creștină. Aducă-și aminte dl profesor, că dinsul ca liberal patentat vorbește de pe catedră la universitatea din Viena în contra principiilor religiunii creștine: combată și delătore cauzele antisemitismului, și atunci nu va avea să se tîmă de antisemiți.

Francia.

Ministrul președinte Casimir Périer cu ocaziunea banchetului dat în Lyon

din incidentul deschiderii expozițiunii industriale a ținut un discurs despre situațiunea politice interne dicându între altele, că el insistă pentru reforma bugetului așa, că privilegiații, cei ce trăesc în abundență, să suporte în mai mare măsură sarcinile publice, ca astfel să potă fi ușurați cei ce sunt siliți a-și câștiga pâinea de pe o și pe alta din simbria, ce o capătă. Din cuvintele acestea se poate deduce, că ministrul nu se deosebește chiar mult de socialiști.

În ședința din 30 I. tr. a camerei deputatului Jaurés în o interpelare a ținut, că capitaliștii și preoții ajută pe anarhiști, de ore ce își tem viața și averea. La anarhiști s'a aflat mai multe bilete dela preoți.—Ministrul de justiție numai atâta a răspuns, că justiția nu cruță pe nimeni; anarhiștii nu pot scăpa de pedepsă, chiar și când i-ar ajuta omeni avuți și clerul.—Contele de Mun arată, că și socialismul e periculos, și nu diferesc mult de anarhism. Corumpătorii societății de azi sunt principiile materialiste. Dacă voescă a câștiga pentru țară pacea socială, să se silască a-i asigura mai întâi pacea religioasă. Vorbirea contelui a produs mare iritațiune în deputații socialiști.

Generalul italian Goggia, care a asistat la manevrele miliției franceze în apropierea Monacului fără să aibă concesiune, a fost socotit de spion și ca atare a fost espulsat din Franța.

Serbia.

Regele Alesandru la propunerea ministeriului a dat un ucas, prin care declară de contrară constituțiunii hotărîrea scupcinei și a regentei referitoare la părinții regelui, și atât exregele Milan, cât și exregina Natalia se rehabilitază în toate drepturile, ce le competă ca la membri ai casei domnitoare. Urmările acestei nouă lovituri de stat a tinerului rege încă nu se pot prevedea. E sigur, că Milan rămânând în țară va influența în mod hotărîtor în guvernare, dară și aceea este cunoscută, că tactul

cari se nutresc cu plante, are această însușire.

Din stomac mîncarea metamorfoasă alunecă mai departe prin canalul intestinal amestecându-se aici era cu alte sucuri mistuite, cari contribuiesc la mistuirea și schimbarea alimentelor albuminoase, amidonoase și unsoase. — De aici urmază, că aparatul de consumare al omului este întocmit așa, cât să prelucere atât materiile aparținătoare regnului animalelor, cari se compun din materiile albuminoase și unsoase, cât și materiile din regnul plantelor, cari cuprind afară de aceea și amidon; ceea ce nu se poate dice despre același aparat la animalele carniore și vegetariene.

Construcțiunea anatomică a aparatului mistuitor al omului este o dovadă despre aceea, că omul se poate nutri cu mîncări mestecate, adică cu carni și cu plante. Esperința medicală mai dovedește însă și aceea, că omul, care se nutrește cu mîncare mestecată, se bucură de o bună sănătate, până când la mîncare și beutură observă cumpetul cuvenit.

Dar întrebarea este: „Ore necesari este omului pentru susținerea sănătății sale, să se nutrească cu carne ori nu este necesari?”

Este probat prin observări științifice, că materiile albuminoase și cele unsoase, ce

se află în nutrimentul de plante, pentru nutriție au același preț ca și carnea. Totodată însă e de observat, că — afară de grăunțose și de leguminoase — în mîncarea de plante se cuprind numai în mică măsură materiile albuminoase și unsoase, din care cauză omul ar avea lipsă de multă alimentațiune vegetală, ca să potă subministra nutrimentul de lipsă pentru susținerea puterilor sale. Că plantele cuprind puțină materie nutritivă, se vede deja și de acolo, că animalele, cari se nutresc cu plante, mai totă ziua rod la de acestea, precând animalele carniore în forțe scurte timp își îndestulesc lipsa de nutrițiune. Spre a pute învinge cu atari cantități mari de materie vegetale aparatul mistuitor al animalelor, ce se nutresc cu plante, poșede o lărgime și expansivitate binișor de mare. Acestea însă stomacul omului nu le poșede. De unde urmază, că dacă un om, ce tare și încordă puterile fizice, și care are relativ lipsă de multă materie albuminoasă, nutrindu-se numai cu plante, și-ar perde pe încetul puterile fizice, era de altă parte încercându-și stomacul cu prea multă materie de alimentare și-ar contrage conturbări în funcțiunea regulată a mistuirii. Altul este raportul la persoane, cari spre susținerea puterilor trupești au lipsă de puțină materie albuminoasă. De aceștia

se țin cei ce se vârșesc puțin lucrul trupeș și și-au implinită perioada creșterii. Aceștia pe lângă o alegere bună a mîncărilor de plante pot să prospere în privința sănătății. Esperința medicală a constatat, că omul pentru ca să-și păstreze greutatea și forța trupului, în anumite unitate de timp are lipsă, să se nutrească cu o anumită cantitate de materie albuminoasă și unsoasă și formătoare de zahăr. Dintre acestea trei speciile de materie cele mai de frunte sunt cele albuminoase. Neafându-se de acestea în proporțiune corespunzătoare, trupul își perde din ce în ce din puterile sale fizice. Materiile acestea nu se pot suplini cu celelalte două speciile de materie nutritivă, precând din contră cele unsoase și formătoare de zahăr se pot suplini prin albuminoase, și acelea două speciile era se pot suplini între sine. În general este constatat, că omul are lipsă de materie formătoare de zahăr de șese ori mai multă și de odată atâta materie albuminoasă, de cât are lipsă din cele unsoase.

De aici se vede, cât de tosemnată e purcederea corectă întru alegerea bucatelor mestecate, fie și numai de plante. Purcedându din această importanță în cele următoare facem un cospic scurt al cuprinsului nutritiv, ce-l au bucatele cele mai îndatinate:

1. Materie albuminoasă se cuprinde în

și capacitatea de a governa îi lipsese, prin ce în loc de a mântui Sârbia din crisa, în care a aruncat-o încă fiind rege, mai mult o va cufunda. Radicalii, cari totdeauna au fost inimici ai lui Milan, nu vor primi cu liniște ucazul regelui, ci vor agita în contra lui și a dinastiei provocându pe cetățeni la revoluțiune. Pe cum se anunță din Belgrad, reprezentantul Rusiei nu a voit să ia spre sciință ucazul de rehabilitare.

Bulgaria.

În Macedonia în timpul din urmă s'a deșteptat conștiința națională în Români, Sârbi și Bulgari în contra Grecilor, cari îi predomină în numele „ortodoxiei“. Se pare, că Bulgarii, cari luptă pentru drepturile, ce se cuvin limbii lor în școlă și în biserică, sunt mai norocoși decât Românii, căci, pe cum se anunță din Sofia, sultanul prin o iradéa (decret) acórdă toate cererile formulate de exarchul bulgar cu privire la școlile din Macedonia. Asemenea de esarchului bulgar dreptul de a numi doi episcopi bulgari în Macedonia, anume unul în Novro-Kop și celalalt în Serres. Mai departe a dăruit sultanul esarchului loc pentru edificarea unui seminar în Constantinopol și autorizarea de a-și cumpăra imobile spre a se instala în Constantinopol în cercul Pera. Iradéa sultanului a produs o bucurie nespasă în toți Bulgarii. Cetățenii din Sofia, capitala Bulgariei, au făcut ovațiunii ministrului Stambuloff, care prin tactul său a mijlocit favoruri pentru școlile bulgare din Macedonia, și l'au rugat, ca să exprime recunoștința Bulgariei față de sultanul.

Corespondințe.

Indolii 24 Aprilă 1894.

Multă Onorate Domnule!

Am onore a-ți notifica, cumcă în Joia trecută după obicei am ținut sinodul nostru tractual la Schiopii.

La îndemnul „Unirii“ am luat dispozițiuni, ca sinodul să fie mixt, — de care am ținut și în toamna trecută în afaceri școlare, — pentru ca așa în numele tractului să protestăm contra proiectelor de legi bisericesti ale regimului, spre care scop am și fost formulat protestul.

Dar nu ni-s'a sfetit. Organele noastre administrative s'au îngrijit, ca noi să nu ne putem pronunța. S'a aflat o „oșe răsădită“ și încă fiu de protopop, care odată făcea multă șgomot cu naționalismul său, — care ne-a tradat la comitat. Acesta apoi telegrafice a provocat pe protopretorele Iarei, să ne pună lăcat pe gură.

Protopretorele — românu, n'ar mai fi! — s'a arătat demn de osul patronilor săi. S'a prezentat în fața locului cu un cancelar al notarului cercual și doi gendarmi mai de timpuriu ca cei mai mulți preoți, cari și astădată s'au arătat somnuroși. Un gendarm a rămas afară, era sergentul cu protopretorul și cancelarul a intrat în s. biserică, și au ascultat serviciul divin ca din oficiu, rece și cu nepăsare, ca omenii, a căror conștiință este timpită de tot.

La finea s. liturgii am predicat însuși pentru păstrarea legii strămoșesti și contra francmasonismului în general și a căsătoriei civile în special. Acesta domnului protopretor i-a făcut sânge rău, mult sânge rău.

După s. liturgie numitul domn a împraștiat poporul și pe lângă asistenta deja cunoscută a lăsat în sinod formal numai pe cei 14 preoți prezenți. Sinodul a fost sec de tot. Omenii nu cutează, să vorbească. Totă căutătura, totă cuvintul, totă pașul erau pândite cu mare atențiune. Ca să ne decherăm despre căsătoria civilă, nu ni-s'a permis de loc.

Am mai fi avut de pertractat și alte afaceri românesce, dar am gâtat cu toate.

Protopretorul ne-a scris pe toți: 14 preoți și 5 învățători, și a cerut dela mine un convocatoriu de sinod, cine scie, cu ce scop? Apoi ne-am împraștiat cu toții, și în urma tuturor asistența nepoftită.

Ce mai dragă de libertate!

Tare pe scurtă vi-le-am comunicat acestea, ca să vedeți, că nu durmim, dar nici nu putem face ceea ce am vre.

Salutare

Georgiu Suciu,
vprotopop.

Procesul Memorandului.

„Dreptatea“ publică următorul raport: București, 2 Mai.

Din incidentul procesului Memorandului s'au ținut în patruzeci și nouă rezidențe ale „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“ *meetinguri de protestare*. În toate orașele și satele s'au oficiat servicii divine, implorându ajutorul divin pentru *isbânda sfintei cauze românesce*. Din toate *meetingurile*, va să dăcă din întreaga țară românescă s'au trimis *telegrame Maiestății Sale Regelui*, atrăgându-i atențiunea asupra persecuțiilor, cărora este espus elementul român de sub stăpânirea Magiarilor. *Meetingurile* au votat *moțiuni energice de protestare*. Nenumărate telegrame s'au expediat comitetului național. Pretutindenea a domnit entuziasm sincer și general, și toate au decurs în cea mai impunătoare ordine. Duminică va fi mare *meeting* la București și Iași, la care vor asista delegații țerei întregi. *Nici odată n'a isbucnit mai cu putere voința poporului, ca acum.*

Meetingul din Arad.

„Dreptatea“ publică următorul raport: Arad, 2 Mai.

Astăzi la amăzi după ce multă lume era deja în drum spre Arad, pentru de a asista la mărețul *meeting* de mâine, — a oprit primarul orașului ținerea *meetingului* sub cuvint, că s'au trimis convocatorii și la alegători străini de teritoriul Aradului.

Scirea acesta a produs mare agitațiune în publicul român. Convocatorii au protestat telegrafice la ministrul de interne, dar până acum n'a sosită nici un răspuns.

Foile șoviniste din loc provocă toate, ca primăria să împraștie Românii, fiind că tendința lor nu e, să se pronunțe asupra căsătoriei civile, ci ca să *agite contra ideii de stat magiar*.

abundantă în carnea musculară a animalelor, în ouă, în lapte, în cașu, în sângele vitelor, în fructele grăunțose cele mai multe — seacă, grâu, orz, ovăș, urez și cucuruz —, mai departe în păstăioase, precum în mazere, fasole, linte. Din contră puține materii albuminoase se cuprind în cartofi. Fărte puține materii de acestea se cuprind în deosebitele legumi (verdețuri) și în pome.

2. Materii unsuroase se află în abundență în unsorea animalelor, în unt, în oleiurile pentru mâncări, în chocoladă.

3. Materii formătoare de zahăr, resp. materii zaharose conțin în mare cantitate toate tainurile, fructele grăunțose, păstăioase, cartofii și felurile zaharuri.

Din conspectul acesta se vede, că dacă facem o alegere corespunzătoare în materiile nutritive, ne putem promova și susține sănătatea, ori ne închinăm vegetarismului ori nu. De ude disputa acesta în general vorbind nu e decât o dispută de lana caprina. Cestiunea acesta este cestiune curată individuală, și noi înși-ne trebuie să consultăm propria noastră natură, ca să aflăm, dacă suntem buni pentru vegetarianism ori nu. Un lucrător, care fără intrerumpere își încordă muscui și spre nutrirea puterilor sale fizice are lipsă de multe materii albuminoase, preste tot nu are să fie vegetarian. În urma lucrului său obositor de trup el

mai de grabă are lipsă de nutriment decât alții, de regulă însă își îndestulesc numai de trei ori pe zi pofta de mâncare, ba une ori și numai de două ori. E drept, că spre suplinirea unor cantități mai mari de materie albuminoasă îi stă la dispoziție unele bucate vegetale abundante în materie albuminoasă, precum sunt grăunțosele și păstăioasele; însă să nu se treacă cu vederea, că atari materii sunt grele la mistuire și de aceea pretind o putere digestivă foarte mare, precând abundantele materii albuminoase din regnul animalelor sunt ușor de mistuit și prin urmare acestea le poate învinge și un stomac mai slăbit. Dacă muncitorul ar voi, să se nutrească numai cu materie puțină albuminoasă din regnul plantelor, precum sunt cartofii, mai întâi s'ar espune pericolului de a-și pierde forțele trupesci, și a doua prin atari mijloce puțin nutritive spre îndestulirea lipsei de nutriment și-ar încărea stomacul preste măsură, și în chipul acesta funcțiunea mistuirii i-s'ar conturba. Pentru muncitorii se recomandă deci alimente mestecate din cărnuri și din plante.

De vegetariani sunt bune mai ales acelea persoane, cari lucră puțin cu trupul, așa dară preste tot omenii mai bine situați. Pentru unii dintre aceștia, cari se dau bucuros desfătătorilor, cari le oferă o masă bogată, și mănăncă mai mult ee cum pretind lipsele

trupesci, nutrirea cu plante le este deci priinciosă sănătății, întru câtă cantitatea recerută a materiilor albuminoase o pot suplini cu de acelea de plante, cari se pot mistui ușor.

Ca pruncii și cei ce sunt încă în stadiul dezvoltării, să se nutrească exclusiv numai cu bucate de plante, nu e de sfătuit, și anume din cauza, că atari persoane spre dezvoltare fizică relativă au lipsă de multe materii albuminoase, și puterea lor mistuitoare încă nu poate să învingă cantități mai mari de atari bucate albuminoase. Cel mai corespunzător vîpt pentru aceștia este cel mestecat.

Omenilor cu stomac slab și persoanelor morbouse de regulă le suferă mai bine mâncări de carne, ouă și lapte, decât mâncări albuminoase de plante. Cei morboși de friguri au lipsă de multă albumină, și fiindcă acesta se consumă mai lute în timpul frigurilor decât în timpul lucrului, pentru ei vîptul de plante nu e corespunzător.

Amesurat principiilor statorite mai la delă vedem în faptă, că cei mai mulți aderenți al vegetarianismului se recrutează din acelea persoane, cari puțin au de a lucra cu trupul și sunt deplin dezvoltati. Cel mai mare contingent îl dau capitaliștii și cei din clasa învățătorilor. Nu se poate nega, că pe atari indiviși esperința lor proprie i-a însuflețit pentru vegetarianism, și că ei sunt îndreptățiți a se pronunța pentru el.

Etă vre-o câteva specimene din prim-articulul fișicei „Arad és Vidéke“:

„Să nu mai fie nici Românii nici Sârbi, nici Sași, ci toți să fie Maghiari, să fie aici o Maghiară unitară.“

„Cine denegă acestu drept al statului maghiar sau protesteză contra acestei tendențe, este nebun, sau trădător de patrie.“

„La o parte cu oportunismul vecinic, care în decursu de o mie de ani a împedat contopirea naționalităților în rasa maghiară, care au împedat crearea Maghiarei unitare.“

Etă ce situațiuni agitate crează inbecilii șovinisti liniștiți și ordinii de stat, de care în aceste momente grave avem lipsă atât de mare.

Deși s'a lătit ca fulgerul scirea despre oprirea meetingului, totuși curge lumea din toate părțile. Delegațiunile diecesei Caransebeșului au sosit deja, asemenea și reprezentanții mai multor protopopiate.

Arad, 3 Mai dim.

În urma recursului telegrafic al convocărilor ministrului de interne a permis ținerea meetingului.

Cu toate că s'a lătit ieri în totu jurul scirea despre oprire, care a reținut pe mulți de a lua parte, totuși o mulțime imensă de popor venit din toate părțile în costume serbătorești a inundat stradele orașului.

Între cei veniți sunt și oșpeți din regiuni depărtate. Diarul „Zastava“ e reprezentat prin prim-redactorul său Dr. Gavrilla.

E o și foarte frumoasă.

Meetingul se va începe la 11 ore.

Alte sciri telegrafice împărtășesc, că adunarea de protestare a fost imposantă. Poporul a fost adunat în număr de aproape 15,000. Ordinea a fost exemplară.

Colecta crucerului.

La colecta crucerului inițiată de noi în numărul 16 al „Unirii“ din 1891 au sosit:

În Arhidiecesă. Protopopiatul Reghinului: Parochia Gurghiu 4 fl. — cr.

Până acum a încurs de totu suma de 1,697 fl. 69 cr.

Noutăți.

Serbătorile învierii și în anul acesta s'au celebrat cu totu solemnitatea. Atâtu dimineta la „Înviere“ câtu și la s. Liturgie și înserat a pontificat Reverendissimul vicariu capitulari asistat de clerul gremialu. La s. Liturgie și înserat s'a cetit evan-gelia în limbile: română, greacă, latină, maghiară, germană, italiană, franceză și erași română. Cântările la s. Liturgie au fost executate cu multă precizie de către corul mixt condus de dl profesor de musică Iacob Murășan. — După s. Liturgie profesorii dela tôte institutele și oficiali cancelariei mitropolitane au felicitat pe Reverendissimul vicariu capitulariu I. M. Moldovanu din incidentul alegerii lui de membru alu Academiei române.

Academia română în ședința din 25 l. tr. a proclamat de membru onorariu pe Ilustritatea Sa Dr. Victor Mihályi episcopul Lugoșului. Ne bucurăm de înalta distincțiune făcută ilustrului nostru Prelat. — Totu în 25 l. tr. procedându-se la alegerea președintelui Academiei, a fost ales dl Ioan Ghica. În secțiunea literară s'a ales membru corespondent dl colonel Șerbănescu.

La procesul Memorandului va merge la Cluș și poporul din multe comune. Membrii comitetului naționalu deja Vineri sară au sosit în Cluș. Pe lângă liniile căii ferate și pe la gare au fost viu aclamați de mi și mi de români, deși organele administrative

au recuzat gendarmeria și au dat poruncă antistilor comunale, să împedecă poporul dela ori ce manifestațiuni pentru comitetu. Dramul comitetulu până Cluș a fost cu adevărat triumfal.

Împăratul Germaniei în România. Diarul „Țara“ aduce scirea, că împăratul Germaniei va cerceta în August a c. pe regele României în castelul Peleş din Sinaia.

Avansări în armată. Cu 1 Maiu au fost înaintați următorii ofițeri români din armata comună, anume: de maioru Ioan Teodorovic; de căpitani: Al. Bandianu, (la statul maioru), Nicola Lugoșanu (artilerie), Basiliu Pucarinu (reg. inf. 66), Ioan Streulea (la comptabilitate) și Mih. Petrovic (reg. inf. 46); de locotenenti: Romul Moga (reg. inf. 31), Ales. Bobu (reg. inf. 63), Ladislau Constantinu (reg. inf. 34), Iulian Marțianu (reg. inf. 82), Carolu Popu, (bat. de vînători Nr. 29), Isidoru Blanussa (reg. art. 38) și Iuliu Popovic (reg. art. 10); de sublocotenenti au fost promovați: Corneliu Beu (reg. inf. 64), Ales. Birta (reg. inf. 43), Albertu Romoșanu (reg. inf. 64), Mironu Serbu (reg. inf. 33), Constantin Popovic (reg. inf. 33), Nestoru Chiticianu (reg. inf. 63), Basiliu Henzelu (reg. inf. 61) și Silviu Patiuța (reg. inf. 50). Aron Lupeanu a fost numit oficialu cl. III în Sibiu. Au fost decorați de către Maiestatea Sa: căpitani de cl. I Georgiu Popovic cu crucea pentru merite militare, őr medicul de regimentu cl. I Dr. Iuliu Murășanu cu crucea de aur cu coronă pentru merite.

Nenorocire la Brăila. A doua și de Pasci s'a întâmplat o fiorosă nenorocire în portul Brăilei. Puntea, care unia țermul cu vaporul societății Danubiane, care face cursele între Brăila și Galați, s'a rupt sub greutatea pasagerilor, cari voiau să se imbarce, și mulțimea a cădută în Dunăre. Sgomotul produs a fost înspăimântătoru. Pasagerii rămași încă la mal scoteau nisce strigăte desperate. Fie-care își căuta pe ai săi. Personele vaselor străine au sărit imediat în ajutoriu. Unu căpitani alu unu vaporu englesu a scăpat dela mörte 9 nenorociți. Unu oficeru de călărași s'a asvilit în apă și a salvat și elu vre-o trei victime. Frații Mendel, armatori, împreună cu personalul lor au dat cel mai puternic concurs și au reușit a scote din apă pe mai mulți omeni. Mai multe cadavre de bărbați, femei și copii au fost scose din apă.

Condamnarea anarchistului Henry. Acestu om, care abia număra 21 de ani, a fost acusat, că în 12 Februaru a. c. a aruncat o bombă în cafenea „Terminus“ din Paris, căreia au cădută victime 35 de persoane; őr în Novembre 1892 a pus o bombă înaintea cancelariei societății montanistice din Cormaux. Elu la pertractarea din 28 l. tr. cu sânge rece și adevăratu cinismu a recunoscut tôte crimele, de care e acusat. Pertractarea acesta revarsă o lumină mare asupra adevăratelor motive și a scopului atentatelor anarchistice. După discursul procurorulu, care ceru dela juriu declararea lui Henry de vinovat și condamnarea lui la mörte, acesta în o vorbire de 1/2 de őr arăt, cum a ajunsu anarchistu. Elu dice, că a fost crescut în morala civilă, dară a devenit anarchistu, după ce s'a convins, că societatea este fundată pe minciună și înșelăciune. Atentatul dela Cormaux l'a comis spre a turbura bucuria burgesei asupra nereușitei grevei lucrătorilor, că nu socialistii, ci anarhistii sunt adevărații lor amici. Anarhistii nu șed în parlamentu ca socialistii, ci merg la gilotină. Atentatul dela cafenea „Terminus“ l'a comis spre a răsbuna condamnarea lui Vaillant dicendu, că precum burgesea face responsabil pe toți anarhistii pentru fapta lui Vaillant, așa dinsul și-a alesu de victime partea cea mai de frunte a burgesei aflătoare în cafenea. Anarhistii, cari combatu societatea prin mörte, știu să o suferă. „După mine,“ — dice elu, — „voru căde alte capete, dară anarchia nu va muri, și în urmă v'e va ucide pe voi.“ Pe când se consulta jurații cu privire la pronunțarea verdictulu, Henry fuma liniștit și cu gust

o țigaretă. Pronunțarea sentinței de mörte o primi ridend și strigă: „Curaj, camaradilor, trăescă anarchia!“ — Guvernul franceș are de a imputa lățirea anarchismului politice sale ateiste, care a scos religionea din școlă, a espulsat pe membrii ordurilor religioase și în totu modul s'a silit și se silesc a paralisa activitatea cea salutară a bisericei.

Procese de presă pentru lesa Maiestate s'au intentat la două fol, de astădată ungureș, anume la „Olvasd“ din Budapesta pentru unu articolu intitulat: „Cine este chironomul nostru.“ Prin articolu, dice dl procuror, s'au vătămă mai mulți membri ai casei domnitore. Ceealaltă fœa, umoristică clericală, „Herko-Päter“ totu diu Budapesta, este incriminată pentru o ilustrațiune, în care representă pe deputatul Kossuthi Eötvös și Hermann oborându crucea de pe coronă regală.

Studentii din Calocea în capitala croată. Din „Magyarország“: „Elevii preparandiei din Calocea au făcutu excursiune în Zagrab. De ce primire au avut ei acolo parte, ne dă samă următoarea telegramă a raportorulu nostru din Zagrab: În onœrea elevilor din Calocea au aranjat aici o cină comună, dar la cină nu s'a înfășiatu nici unu candidat de învățatoriu croat. Corul profesoresc încă a strălucit cu absența. Singurul, care s'a înfășiatu, a fost Dömöörffy György, care a venit cu soția sa la banchet și cu cive din Zagrab a binevenat pe unguri cu o cuvintare. Pe timpul cuvintării tinerimea croată a strigat afară lui Starcevic: Să trăescă! Băteii unguri au fost emoționați și strigându Croației: Să trăescă! s'au retras în odăile sale. Deu, ticălosă urare va mai fi fostu acesta.“

Dina de 1 Maiu st. n. este privită ca o serbătoare internațională a lucrătorilor. Întrăg lumea oficioasă și financiară de pe la orașele mari a așteptat cu mari îngrijiri acestă di, în care lucrătorii liberi de alte griji de comunu țină adunări spre a se consulta cu privire la ameliorarea sorții sale, făcū excursiuni la câmpu ori pădure și și petrecū și termină cu demonstrații și escese de stradă. În anul acesta, cel puțin la noi în Ungaria, clasele avute au scăpat numai cu îngrijirile, căci lucrătorii nu au comis escese nicăiri. Tôte manifestările lor s'au restrinsu la adunări, în cari au cerut împărțirea timpulu așa, câtu 8 őr să lucre, 8 să le rămână pentru somn și 8 pentru distragere și ocupațiuni private. În străinătate încă nu au fost turburări, precum era téma. Numai din Praga se anuță, că acolo s'a găsit o bombă umplută cu materii explosive aședată în o ferestă a palatulu „Hohenlohe“. Se crede, că au pus o lucrătorii.

Colera. În Spania s'au ivit casuri sporadice de colera. Asemenea și în Galiția.

Cutrémur de pământ în Grecia. În septemăna trecută s'au repetit desu cutrémurile de pământ preste întrăgă Grecia cauzându daune enorme și ucidend mai mulți omeni. Mai înfiorătoare a fost catastrofa la Dragana, unde pământulu s'a crepat și deluri întregi surupându-se au îngropat mai multe ziduri.

Casuri de mörte. Teodoru Bogătanu, parochu gr. cat. în Petea tractulu protopopescu alu Catinei, a reposit în 10 Aprilu 1864 în alu 68-lea anu alu vieții și alu 42-lea alu preoției sale. — Basiliu Iustianu, preotu gr. cat. în Tothaza tractulu protopopescu alu Coșocnei, a reposit în 17 Aprilu 1894 în alu 54-lea anu alu vieții și alu 29-lea anu alu preoției sale. — Ioan Romanu, preotu deficiente în Cernucă, tractulu Dergei, a reposit în 1 Aprilu 1894. — Ioan Ieneș, parochu în Elciu, tractulu Dergei, a reposit în 26 Aprilu în alu 40-lea anu alu preoției în etate de 62 de ani. — Atanasiu Măcelariu preotu deficiente a reposit în 1 Aprilu în anu alu 48-lea alu etății și alu 23-lea alu preoției. — Ioan Podobă parochu în Topa deșertă a reposit în 27 Aprilu în anu alu 76-lea alu etății și alu 42-lea alu preoției.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XX.

Folósele neunirii.

(Fine.)

4. Dar nu numai desastrelor de până aci le-a adus asupra Românilor multă lăudată „ortodoxie“, ci totu ea este, care a împedat crearea unui mare stat românesc chiar din vécurile de mijloc. Ideea acesta a desfășurat-o foarte frumos Dr. Nerset Marianu în broșura sa citată mai sus, și fiindu că acesta broșura a devenit foarte rară, credem, că facem un serviciu foarte plăcut cititorilor nostri, cându reproducem aci textualu cuvintele numitului auctor: „Mai înainte de a se desbina bisericile, năpădirea și statornicirea Bulgarilor în Dacia Aureliană risipi prin ținuturile de acolo poporațiile românesce, dumicate și mai mult prin încruciașarea neconținută a semințiilor slavone propriu dișe. Cu toate acestea noi avurăm un ascendent mare asupra acestor barbari, luarăm parte la creștinarea lor, înfrunțurăm de două ori împreună cu ei o împărăție puternică, și întorcându-ne împotriva Grecilor, pe cari furăm aproape să-i părăsim și în materie religioasă, îi vedurăm pe aceștia învinși și-i gonirăm înainte noastră până la porțile Constantinopolei. De amu fi rămasă de mai înainte uniți cu Roma, de amu fi păstrat vechea organizație ierarhică a Daciilor și împreună cu dișna vechea limbă și literatură a ginteii noastre, noi amu fi isbită de sigură a atrage în orbita noastră pe nisece neofiti, cari ne erau atât de prietini, în același chip cu care atraseră în orbita lor pe Vizigoți, frații nostri din Iberia, pe Franci, frații din Galia, pe Longobarzi, frații din Italia. Noi însă ne perdusem ierarhia primitivă de pe timpul lui Leonu Isaurie împăratu bizantin (a. 782), trecându sub jurisdicția patriarhiei din Constantinopol; încâtu mai înainte de schismă, limba rituală deveni cea grecească, ér după Ciril și Metode, cea slovenescă, întărită apoi prin ivirea și stabilirea schismului. În chipul acesta amu perditu prilejul neprețut de a ne asimila pe barbarii nostri formându cu dișni o singură nație neolatină, și lufrunțându mai curându sau mai târziu un stat mare românesc, călare pe Dunăre și întinsu spre medănópte până în centrul Ungariei actuale, ér spre medădi până la țermurele mărilor. Cine ar îndrăzni, să-și închipuască sórtea eventuală a unui asemenea stat și înfrurirea lui asupra istoriei ginteii latine și a întregii lumi civilizate? Abstragându însă dela o asemenea ipotesă, de altminterlea destul de plausibilă pentru cine cunoște legile istorice, este unu lucru de cređut, ori câtu de strălucite ar fi isprăvile Voevođilor nostri sevărșite mai în deobște cu o singură mână de ómeni în contra semilunei, că mai mări ar fi fostu ele și mai roditoare, dacă nu ne desbina Pravoslavia de familia națiilor apusene, cu atât mai mult că, nu numai în periodul Cruciadelor, ci și în ori ce altă vreme, inițiativa și impulsul directu a întreprinderilor menite a ocroti creștinătatea întregă în contra infidelilor, a fostu o specialitate a Pontifcelui Romanu, și de aceea nișunțele de apropiere religioasă între Sffntulu Scaun și Domnitorii nostri, precum și silințele cele mai încordate ale acestora pentru cauza comună a Europei, se întâmplară tocmai atunci, cându aceia și domnitori bătuseră la ușile Vaticanului pentru a cere și a obține ajutore. Dacă n'am fi fostu înstrăinați dela Roma, amu fi avut să ne luptăm mai puțin din partea Nordului și amu fi avut mai multe aliance din Partea Apusului. Ungurii și Leșii ar fi avut mai puține preteste de a se băga în afacerile noastre, și multu mai rar ne-amu fi rugat dela Turci, să ne fie straje în contra creștinilor; ér în minutulu celu înfricoșat, cându căderea Vienei era să fi fostu perirea civilizației moderne, n'ar fi fostu nevoit Șerbană-Vodă să jöce rolulu unui Međiu Fufeđu în lagărulu lui Kara-Mustafa.

În ori ce casu bătăliile, cari puseră o stavilă definitivă sumeției musulmane, se încinșeră, cându dișele unui Ștefanu și ale unui Mihail erau foarte departe și cându Domniatele românesce înaintău pe povrnișulu decădiței: Turculu însuși scie mai bine decâtu ori cine, sub ale cărui auspicii bătăliile acelea se căștigară pentru Creștinătate și cine jucă într'însele rolulu celu covrșitoriu.“¹⁾

5. Dar ni-se va dișe póte, că biserica neunită dacă nu a fostu în trecut, este de presente și va fi celu puțin de aci înainte unu factoru importantu în viața noastră națională. Noi însă și acesta o tragemu la indoală. În România biserica ortodoxă nu mai are aproape nici o influență nici pe terenulu social, nici pe celu cultural și cu atât mai puțin pe celu politic, ér pe celu religios adese-ori este mai hotărtoare vöcea ministrului de culte și instrucțiunea publică, decâtu a Sffntului Sinodu. Preoții sunt desprețuți de aproape întregă societatea românescă. Ea nu susține nici o școlă, nici o instituțiune de binefacere și pentru aceea nu dispune de nici o resursă morală ori intelectuală, cu care să se impună. Glasulu ei — de se aude vre-odată — este nebagat în samă chiar și în cestiuă politico-bisericescă. Aci biserica a devenit unu felu de sucursală a administrațiunii de stat și unu instrumentu în mâna diferitelor partide, cari se succed la guvern. În Bucovina nu prea vedem clerulu în fruntea luptelor politice și culturale românesce, dișer autonomia țerei și starea lui materială bună îi deschide destulu câmpu liberu spre acesta. Vedem însă și acolo, cum se căștigă totu mai multu teren din partea elementelor străine, și mai virtosu a celor slave. În Basarabia, Bulgaria, Macedonia și Sërbia biserica „ortodoxă“ este factorulu celu mai puternicu pentru desnaționalisarea Românilor din acele țeri. Rămâne numai biserica ortodoxă din Transilvania și Ungaria, care la aparință șervesce interesele Românilor. Dișem însă, că numai la aparință, deörece ceea ce se face în sinulu acelei biserici, nu se face în virtutea principiilor creștine, cari chiar și din partea bisericilor sunt desprețuite, ci numai în virtutea principiului naționalu, care trezit și desvoltat de Români uniți a străbătu și la Români neuniți, și aceștia în urma împrejurărilor politice nefavorabile, neputându și validitate interesele naționale în organismulu statulu, cercă ocrotirea lor sub scutul autonomiei bisericescă, în cele mai multe casuri în contra voinței bisericilor. Cându însă împrejurările politice se voru schimba în favorulu Românilor, biserica ortodoxă din Transilvania și Ungaria încă se va reduce la rolulu celui din România.

Unu pericolu mare va fi însă pentru Români biserica ortodoxă atunci, cându ținuturile locuite de ei, prin o nenorocire, de care să ne ferescă Dumnezeu, ar ajunge în posesiunea Muscalului. Atunci se va scii prețu unitatea catolică atât de desprețuită astădi, dar va fi prea târziu. Atunci se va pricepe, că pentru ce unu popor catolicu ca Polonii póte să-și păstreze individualitatea națională față cu toate mijlocele, cari le inventază inteligința și le aplică barbaria pentru nimicirea lui. Atunci se va vedé, că ce instrumentu puternicu pentru desnaționalisarea noastră este biserica ortodoxă, a cărui capu este sffntulu Țaru. Atunci se va vedé, cum voru răsuna bisericile noastre érăși numai de accentele limbii slavone, care ne-a smăcinat atât de tare în vécurile trecute. Dea Dumnezeu, ca acesta să nu se întâmple, însă nu ne putem reține dela împlinirea datorinței sffnte de a atrage atențiunea tuturor aceluora, cari își iubesc nemul, asupra acestui pericolu amenințatoriu.

6. La totă împlinirea însă biserica ortodoxă nu este capabilă de a conserva po-

porulu român creștinismulu, care singur este garanța libertății popórelor și a progresului lor. Este unu faptu dureros, însă netăgăduic, că în clerulu român ortodox totu mai multu dispăre credința vechi biserici orientale. De cându clerulu acesta este crescutu său acasă sub influența ideilor volteriane importate de pe malurile Senei, sau prin Germania în școlile protestanților și raționalistilor, s'a putut observa, că el nu mai pune nici unu pondu pe principiile dătătoare de viață ale creștinismulu, ci numai pe unele forme esterne, bune ca mijlocu de exploatare a unui popor, care încă nu a înaintat așa de mult în cultură, încâtu să fie capabilu a cunoște amăgirea, în care este ținut. Amu avut deosebite ocașii a conveni cu membri de frunte din clerulu ortodox și totdeauna ne-amu convins, că acestu cleru de nimic nu este așa departe, ca de învățatura sffntilor părinți și a săbórelor ecumenice orientale în materie de religiune. Unulu dintre cei mai inteligenti preoți „ortodoxi“ ne spușe în anii trecuți, că el nu crede nici macar în divinitatea Domnului Christos. Ne-a urmărit acesta mărturisire, și îndată i-amu observat, că atunci dișnulu pentru ce rămâne preot alu unei biserici, care în totu cultulu său divin adoră Dumnezeu Măntuitorulu lumii? Totu așa fac și ceilalți preoți gr. or. în număr covrșitoriu. Dacă stai de vorbă cu ei, afi, că nu mai admitu supranaturalulu. Pentru ei dogmele sunt legende, minunie simbole, și dacă tu protestezi în contra acestei decădițe a unor ómeni, cari se profesă de preoți ai unei religiuni, pe care nu punu nici unu pondu, ei îndată se uită la tine cu compătimire, cređându-te unu ignorantu rămas de lume și necunosătoriu de progresele, ce le-a făcutu sciința, sau te desprețuesc, socotindu-te unu fariseu, care numai în afară se arată, că mai crede lucruri, preste cari lumea luminată, după părerea lor, a trecut de multu la ordinea dișei. Sciințele sacre nu s'au cultivat atunci, cându biserica ortodoxă dispunea în România de averi colosale, pe cari le măucau nisece călugări ignoranți din Orient, și nu se cultivă astădi, cându statulu României susține și facultate teologică la universitatea din București, ér dacă iei și coala se face câte o mică încercare pe terenulu acesta, te trezesci, că biserica „ortodoxă“ română învață doctrine protestante ori raționaliste și nici de cum doctrine, cari să fie în consonanță cu dogmele bisericii orientale; ceea ce dacă ni-se va cere, vomu dovedi și cu exemple. Cuvintrulu lui Dumnezeu, care înainte de schismă a avut oratoriu cel mai renumit, astădi în biserica ortodoxă românescă nu se predică mai de loc. Cându Dr. Nerset Marianu a dișu, că ceea ce se păstrează încă „din vechea Pravoslavia, e numai o scórță crepată și scorburoasă, rău spoită pe din afară“,²⁾ elu a spus unu adevăr, care l'a recunoscutu chiar în „sffntulu sinodu“ episcopulu Dunării-de-josu cu aceste cuvinte: „Din nenorocire însă pare, că este unu făcutu: că atunci, cându avem vre-o ocașie, să spunem ceva bunu pentru biserică, noi fugim, ne eschivăm, sau spunându ceva, acelu ceva este cu totul contra bisericii și tradițiilor ei.“²⁾

Biserica „ortodoxă“ românescă a sancționat pretutindenea divorțulu din cauze foarte ușore, ér în România a adoptat deplin legislațiunea statulu în afaceri de căsătorie. Prin acesta însă ea a încurajat adulterulu și poligamia succesivă, așa încâtu în straturile mai înalte din societatea României se schimbă muferile mai așa de desu, ca și hașnele. Astfel s'a surpatu constituțiunea primitivă a familiei întemeiată pe indisolubilitatea căsătoriei, familia s'a prefăcutu într'unu culbu de discordie, nestatornicie, căpřiță, corupțiune și totu felulu de rele adăncu

¹⁾ Op. cit. pag. 44.²⁾ Veđi „Unirea“ a. 1893 Nr. 42, corespondența din București.

tăietore în viața morală și în starea materială a societății. De altă parte simonia încuibată în biserica ortodoxă de sus până jos, a cărei jertfă în ultima analiză este totuși bietul popor, — căci de pe el se scot bani cei mulți, cu cari se cumpără darul preoției și oficiile bisericesci, — simonia, și, totuși mai tare clatină credința poporului în misiunea divină a bisericii. Adaugem la toate acestea influința totuși mai puternică a „spiritului modern”, care și la Români se lățește totuși mai tare producându o literatură imorală și voință a scote pe Dumneșeu din toate instituțiile sociale și politice, și în fața acestui torent periculos închipuiți-vă o biserică, din care spiritul lui Christos dispăre, cum se găte oleiul din o candelă aprinsă: și apoi punându-vă mâna pe inimă, mărturișiți, dacă creștinismul nu este în primejdie de a dispăre cu totul din societatea românească?

Și care va fi urmarea? Acesta ori cine și-o poate închipui, dacă cugetă, că fără religie nici individii, și cu atât mai puțin popoarele, nu se pot feri. Nu vom cere a dovedi această teză, pentru că ar trebui să ne estindem prea departe. Vom face însă dreptu închiare câteva observații. Este un fapt necontestabil, că matrimoniul acolo este mai fecund, unde religia este adânc înrădăcinată în inimile oamenilor, pentru că numai acolo se respectă castitatea. Auctoritatea părinților poate sta numai în acelea familii, unde este considerată din partea fiilor ca un reflex al auctorității divine. Fiii sunt fericiți numai acolo, unde părinții îi iubesc ca și când ar fi fiii lui Dumneșeu. Familia înrădăcinată este liniștită și neînfrântă chiar și în mijlocul celor mai mari nenorociri, și sporesce în fericire și avere domestică, numai dacă toți membrii ei se tem de Dumneșeu și își împlinesc datorită creștinesc. Fericirea și libertatea politică încă numai prin religie se poate obține, și aceasta este bine, să și-o însemne toți, cari doresc înflorirea României. Unde stăpânește legea lui Dumneșeu, legea omenescă nu are mult de făcut, și astfel libertatea politică este posibilă. Însă unde legea lui Dumneșeu nu mai regulează acțiunile oamenilor, legea umană trebuie să pășască totuși cu mai multă forță și asprime, și astfel despotismul devine o lipsă neînconjurată. Acela, care nu mai ascultă de glasul intern al conștiinței, trebuie terorizat în continuu de glasul puterii publice. Acela, care nu se mai teme de Dumneșeu, se poate ține în frâu numai cu tema de om. Acolo, unde răul nu se mai poate împedea cu frica de pedepsele veșnice, trebuie să se înmulțescă pedepsele vremelnice. Unde lucrarea preotului nu mai are efect, trebuie să se apeleze la acțiunea gâdelui. Unde poporul a devenit materie, singur despotismul mai este posibil, forța trebuie să înlocuiescă dreptul, pentru că nu se poate governa, decât cu forță. Adevărata libertate nu este decât rodul adevăratei credințe și al adevăratei virtuți, ce o nutrește Spiritul lui Dumneșeu în inimile oamenilor: „Unde este Spiritul Domnului, acolo e libertate.” Nisec oameni, cari n-au altă religie, decât cultul trupului și al intereselor materiale, și la cari spiritul de sacrificiu, baza ori cărei ordin sociale, a trebuit să dispară și să facă loc egoismului celui mai nebun și sălbatic, nu pot constitui un organism social puternic și nu se mai pot inspira de ideale mari pentru națiune. Ei se despărțesc totuși mai tare unul de altul alergându fiece care pe calea boldului și patimilor sale, până cându recad în barbarie și sclăvie, cari totdeauna sunt în flăcări, unde domnesc necredința și corupțiunea. ¹⁾ De aceea nici Români asupriți nu și vor pute dobândi libertatea, nici cei cari o au deja, nu și-o vor pute păstra timp îndelungat fără de religie adânc săpată în inimile poporului nostru.

¹⁾ Vezi despre acest obiect: Ventura, Saggio sul potere pubblico Genova, 1859, parte I. pag. 63 și urm.

Din toate acestea își poate face ori cine o idee clară despre foloșele, ce ni-le-a adus și ni-le va mai aduce neunirea lui Densușan și Manegut și a altora de principii lor, cari poate tocmai pentru aceea apără „ortodoxia”, pentru că prin acesta promovază necredința încuibată de multu în sufletele lor.

Timpul ține mai multu ca norocul.

(Continuare.)

De o vreme domnul Ilie Camas, părintele capelan, a cădutu pradă unei supărări mistuitoare. Causa acestei supărări era altfel cunoscută, dar toți se feriau a le aminti. Dór tăcerea le va potoli mai în grabă. Vrednicul preot a fost lovit adânc de trei vești, cari au urmat una după alta. Fratele său a fugit mișesece de sub stégul patriei sale. Tatăl său a fost ucis într'unu mod teribil, și unchiul, marele lui binefăcător, s'a mutat de pe acest pământ. Adânc s'gduitu de aceste lovituri ale sorții părintele capelan s'a hotărât, să plece în Europa, unde să ducă o viață retrasă. Dar rugările repetite ale colonelului și ale soției acestuia, pe cum și iubirea, ce o purta pruncilor, l'au reținut.

De multe ori în lumea acesta s'ortea p'ortă de nasu dreptatea, și dreptatea se pare învinsă, căci originea ei nu e din lumea asta. Istoriogra noastră ne spune chiaru unu asemenea casu. Nu era numai curajul și vrednicia lui Don Vittorio Guerra, care-i câștiga aprăpeș d'înică nouă cununii de lauri: în regimentu mai erau bărbați curajoși și vrednici chiaru ca și el, cari însă nu erau aleși norocului ca acest om, căruia îi mergeau lucrurile atât de bine. Norocul a pusu toate pe o carte, și aceea trebuia să câștige. Totu norocul era, cel ce abătea glonțurile în dreptate asupra peptului favoritului său, și totu el îi însuflețea și conducea pe căile frumoșe.

Au trecut câțiva ani, în care vreme pretinsul Don Vittorio avansase până la gradul de comandant independent. Toți admirați viața strălucită, ce o ducea, pe cum și numele lui, care a devenit vestit prin multe dovești de curaj militar. Credea ucigașul, că stima, cu care îl înconjurau oamenii, este dór espierea crimei nepedepsite? Credea el, că înalta lui poziție va pute acoperi spărtura p'etată de sânge din coliba lui Basilio, care l-a ajutat să și începă calea sa de noroc? Credea poate, că s'a născutu a două ore și lăp'ându și numele criminalu s'a lăp'edat și de crimă? Avea el conștiință? Simțea ore muștrării? Simțea cel puțin în doelă, că cea mai ascunsă crimă poate ori nu poate fi descoperită? Acestea întrebări suntu tașnele infamiei, cari le cuprindeau întru sine. Din esperință s'ar pute cita casuri, unde conștiința a ațipit mai multu ori mai puțin, după cum frica o înțepa mai puțin ori mai multu. O anumită siguranță împărăștie frica, precum și o inimă fără Dumneșeu și fără credință o adorme cu totul. Sunt însă momente, în cari Dumneșeu ér o învie. Unu astfel de momentu este ora morții. Și acestu momentu se părea sosit și pentru Don Vittorio Guerra, cându în lupta dela Ianin primi unu glonț și fu transportat pe caru acasă cu peptul rănit.

Medicul abia l'a cercetat și și lăsă să cheme pe preotul. Rana era mortală. Părintele capelanu nici n'a întârziat. Oșterii

și alți prietini, cari erau acolo, s'au retras în altă odaie lăsându pe muribundul numai cu preotul.

Cam după o jumătate de oră preotul ieși. Era însă schimbatu grozavu. Fața îi era ca a unui mortu de palidă. Abia avu atâta putere, să înghiță o sorbitură de apă.

„Nu e nimica, nu e nimica decâtu o ușoră amețelă,” răspuse la întrebările, că ce a pățit. „E unu aer năduștoriu în odaia bolnavului, și încă de adă dimineță mă simțesc cam rău. Dar nu e nimica, domnilor, afară în aeru imi va trece. Dv'ostă întrați la bolnav. Eă așa dice, că-i este mai bine: vedeți, dacă nu mă înșel?”

Și într'adevăr bolnavul respira foarte liniștitu.

Dar ce să fi pututu aduce ore pe preotul blând și împăcatu totdeauna cu voea lui Dumneșeu într'o astfel de stare? Cetitorii nostri voru fi ghiciți deja. Ținându locul lui Dumneșeu în scaunul mărturisirii a deslegat pe ucigașul tatălui său.

Părintele capelanu a p'ărsit această casă și s'a îndreptat cu pași clătinați spre locușul lui Dumneșeu, s'a aruncat în genunchi înaintea prea sfintului sacrament al Eucharistiei și a stat așa câteva ore cu gândul înălțat la ceruri. Cându s'a depărtat de acolo, fruntea îi era erăși senină, ochii liniștiți și trupul oblu. Acestu apropiere de Dumneșeu l-a învinsu slăbiciunile omenesci: oficiul a învinsu asupra persoanei, preoția a călcatu preste patimile profane. Pacea sfintă erăși a cuprinsu sufletul lui, și numai trupul mai simțea puterea s'gduirii. Cându a ajunsu acasă, s'a pus în patu doborât de friguri de nervi, cari l'au răpit conștiința pe o vreme ore care: învingerea glorioasă a sufletului a obositu prea multu unelă sa de lutu.

V

Înv'etătura creștinismului, că nenorocirile și suferințele de pe pământu vinu din o deschilinită grație a lui Dumneșeu, cel mai multu oameni o consideră de teorie întunecată, de nebunie mistică, de fanatism religios. E unu adevăr, care se repetesc d'înică, și totuși g'auditorii filosofi o atribue v'ecurilor b'etrane.

Întimplarea, ce a împinsu pe Don Vittorio Guerra cu unu picioru în gropă, a fostu unu tunet, cu care Dumneșeu l-a trezit conștiința adâncită în somn de morțe. De ar fi murit atunci, cându sufletul lui se scaldă în lacrimile pocăinței și se curățise prin mărturisire, ar fi fostu mântuitu. S'au dacă rămânendu el în viață loviturile sorții s'ar fi repetit asupra lui, poate nu s'ar fi abătutu de pe calea cea bună a pocăinței. Era însă să fie altfel. Abia s'a însănătoșat, și unu coru de laude, ce linguașă faptele eroice, cari le sevârșise mai pe urmă, l'au st'rnit sperări nouă, și în egoismul său nesaturat doria și mai puternice cântări de glorie. Epauletele strălucitoare de colonel îi zimbiau ca două stele orbitore în venitorul lui. În orbia sa nu se mai gândia decât la onorurile și plăcerile pământului. Conștiința cu muștrările și sfaturile sale bune l'a amuțit, ângerii cei buni și-au întorsu fața dela el și l'au p'ărsit.

(Va urmă.)

Economie.

Faguri artificiali. Scopul acestora în stupărită este escluderea trântorilor și ajutorarea albinelor în edificare. În fagurii artificiali sunt celule numai de albine lucrătoare; deci aplicându-se la un roi cu matca sănătoasă, trântori nu se vor produce, ci numai albine, care nu consumă, ci adună. Prin fagurii artificiali albinele se ajută încâtva întru edificarea fagurilor; aplicându de acestia deci avem avantajul de a ne aduna albinele mai multă miere, după ce e știută, că albinele pentru edificarea unui kg de fagurii naturală consumă cam 14 kg de miere. Deci profităm în timp și în materie.

Fagurii artificiali se pregătesc în modul următoriu: Stupariul își procură o presă de faguri de la vre o firmă de stupărită, (cum sunt Khüne Ferencz în Budapesta, Prokop et Schulz în Friedland în Bohemia etc.) după mărimea lui trebuincioasă. Prese sunt două sisteme: un sistem Ritse, și altul Guazoni. Tote celelalte variațiuni de mașini așa duse „americane” se bazează pe unul din aceste două sisteme. După sistemul Ritse se tornă cера în presă, ăr după sistemul Guazoni se întinge presa în cера. Cel mai ușor și totodată și mai bun este sistemul Ritse. După acest sistem se pregătesc fagurii așa, că punem cера curată în un vas smălțuit de fier ori de lut pe cuptoriu, așa că focul să nu bată de-a dreptul vasul, fiindu pericol de a lua flacări. Totu în acest vas punem și puțină apă și miere, la un kg de cера cam două linguri bune de miere și cam 2 decilitre de apă curată. Aceste trebuie adăuse la cера, pentru că de o parte fagurii se fac mai vinjoși, ăr de altă parte pentru că altcum cera se negreșce și fagurii vor fi petăți. De altcum fagurii iesu petăți și dacă cera nu e destul de curată, care împrejurare nu derogă absolute nimica bunății, ci numai formei fagurilor. Până a se topi cera deplină, frecăm ambele placi ale preseii cu o perie aspră, cu cenușe cernută și apă môle ori săpunule, făcându-le să lucescă bine. Când cera ferbe, aședăm partea preseii, care are formă de tigăie, pe o masă ori scaun în apropierea cuptoriului. Totu în apropiere aședăm un tăieriu ori alt vas cu miere subțiată cu apă. Apoi cu ajutoriul unei perii mai puțin aspre întinse în vasul cu miere subțiată ungem bine cu miere ambele placi ale tigăii, firesce pe formele celulelor. După acestea turnăm cu ajutoriul unei linguri mari ori alu altui vasu cera ferbinte în tigăie și apăsăm repede preste ea placa superioară. Cu cât va fi cera mai ferbinte și apăsarea mai repentină, cu atât va ieși fagurii mai subțire. Ca urmele celulelor să iese destul de adânci, presa trebuie scursă de miere după fiesce care ungeră. După ce am apăsatu placa supe-

rioră, cera întrecătoare de pe margini o turnăm înapoi în vasul de pe focu, ăr presa o băgăm în un ciubar cu apă rece. După ce s'a răcită, o scotem, tăim marginile esterne de cera de pe dungile preseii cu ajutoriul unui cuțit subțire, desfacem presa încet cu atențiune și scotem fagurii, carele e gata. În astu mod dar se pregătesc fagurii artificiali, și încă relative destul de repede. Fagurii se pot pregăti ori și când, dar cei pregătiți ori ținuți în răceală sunt fragili, și trebuie să fie omii foarte atenți, când li manipulează. Din această cauză sunt mai buni cei pregătiți primăvara, după ce a dat căldura. O presă Ritse de mărimea 17×24 cm. costă cam 7-10 fl. v. a.

Fagurii artificiali se pot folosi numai în coșnice mobile Dzierzon, Bodor, Gündöcs, Grand, sau altu sistem, în care se pot aplica cadre. Alipirea în cadre se face așa, că stupariul își face o scândurice, carea să intre în cadru numai până la jumătate lățimea lui așa, că fagurii aplicăți în cadru să se nimere chiar în dricu. Apoi cu o linguriță de cafea turcă repede cera în juru, ca fagurii să se lipescă de partea superioară și laturele cadrului. Din jos nu e bine, să fie lipit, ba din contră e bine, ca între fagurii și scândurice inferioară a cadrului să rămână ceva spațiu gol, fiindcă altcum fagurii întindându se puțin în căldură face fole. Cu deosebire fac atenți pe domnii stupari, că fagurii să nu și-i procureze, ci să și-i pregătesc înșiși. În ziua de azi e raritate, să afli o firmă, care să vină fagurii din cera curată, ci din cera amestecată cu rășină albă. Acești fagurii falsificați apoi în coșnică se înmăia, se întind și celulele capătă o formă ovală. În aceste celule se produc apoi totu numai trântori, așa dar și-a procuratu omii daună pe bani scumpi, fiindcă un kg de fagurii costă 2 fl. 20 cr.—3 fl.

Eu sunt aplicat a pregăti fagurii ori și cu și în anul acesta sub condițiunile din anul trecut, adică: din cantul, ce mi se va trimite de cera, eu voi pregăti fagurii. Două terțialități le voi restitui proprietariului trimetătorii, ăr o terțialitate o voi reține pentru lucru și pentru mierea întrebuitată.

Spesele postale tour și retour cadu în sarcina trimetătorii, și pentru pachetare să se acudă sau 20 cr. v. a. sau 20 deka-grami de cera curată. Mă rog însă, ca cera să fie cât se poate de curată, fiindcă altcum voi fi silit a o curăți din nou, prin ce scade mult. Eu pregătesc fagurii numai cu presă Ritse, și numai după măsura 17×24.5 cm. Cu de altă măsură nu voi pute servi, și pe bani asemenea nu voi pute servi fagurii absolute nimieui. Cei ce doresc, să le pregătesc fagurii, potescă și se adreseze către mine de timpuriu, fiindcă în timpul roitului grămădindu-mi se și mie lucrul cu stupii mei, imi este absolutu cu neputință a satisface

tuturor destul de urgentu. Cu tără stima Roșia-montană (Verespatak) Aprilu 1894. Ioan Maior parochiu.

Revista comercială a săptămănei.

Pomi și viile, cari au iernat destul de bine, în tôte părțile țerei promit un cules bogat. Sămănturile atât cele de toamnă cât și cele de primăvară sunt foarte multămitore. Cu sămăntalul cucuruzului favorisat și de timp au mai gatat economii nostri. Plăea din zilele trecute a prinsu foarte bine vegetațiunii.

Tirgulu de bucate din Budapesta a fost liniștit; bucate ce e dreptu s'au oferit multe, dară nu au fost destul de cerate. Prețurile bucatelor preste totu au recădu cu 5-10 cr. față de săptămăna trecută. **Grău** s'a vîndut cam 180,000 m. m. plătindu-se m. m. cu fl. 7.60-7.95. **Săcară** a fost în circulațiune cam 6000 m. m. plătindu-se m. m. cu fl. 6.00-6.20. **Ovășă** s'a oferit puțin, dară fiindu cerat a fost bine plătit cu prețulu de fl. 7.10-7.35 după calitate. **Cucuruzul** a rămasu cu prețulu staționar de fl. 4.89-4.91.

Tirgulu de rîmători dela Steinbruch. S'a plătit pentru rîmători unguresci aleși grei de 320-380 kg. 50-51 cr., **bêtrâni** mai grei de 300 kg. 47-49 cr., **sêrbesci** 48-49 cr., **marfă țerănescă** — cr. la kg. curat.

Bursa de Budapesta.

Din 2 Maiu st. n. 1894.

Renta de aur ung. 4%	119.25
„ „ corone r. ung.	95.50
Împrumutul căilor ferate ung.	124.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ost ung. (1-ma emisiune).	127.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune).	102.50
Bonuri rurale ung.	96.50
„ urbariale ung.	—
Obligățiunile desp. regalilor	101.—
Împrumut cu premiu ung.	153.50
Losuri pentru regularea Tisel.	145.—
Renta de hârtie austriacă	98.75
„ „ argint austriacă	98.60
„ „ aur austriacă	120.25
Losurile austr. din 1860.	159.—
„ Viena	176.—
Acțiunile bancel austro-ungare	1005.—
„ „ de credit ung.	424.75
„ „ austr.	354.30
Obligățiunile cu câștig ale bancel ipot. ung.	129.50
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”.	102.25
Napoleon-d'or	5.89
Mărci 100 imp. germane	9.91
Londra 10 Livres șterlingi	61.20
	124.95

Editoru și redactoru răspundătoru:

Dr. Victoru Szmigelski.

Cu deosebită stimă cueză a incunoscința pre Veneratulă Cleru greco-catolicu, că precum și până acum ia asupra-mi gătirea de

iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce privește lucrul de măsură și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu ou plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și tôte mă îndreptătesc la sperarea, că Veneratulă Cleru mă va împărtăși ocașionalminte de prețuită-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să merită renumele celu bunu, care mi-l'am câștigat până acum.

Prin tariful de zone dispărându depărtările, prin această capacitatea de concurență mi-s'a mărită.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum
Oradea-mare, 10 Ianuaru 1892

cu deosebită stimă
Carol Müller,
auritor și fabric. de ecuis. bisericesci.

Colecta pentru gimnasiul din Blăși.

Suma din nrul 17.	fl. 15148.47	
Zaharie Bran vprot. Biei a colectat:		
6. Din <i>Vesey</i> pe l. Nr 285 dela:		
Casa bis.	fl. 1.35	
Atanasiu Barboloviciu	„ —.55	
Marcu Partenie	„ —.10	
Mihuț Onisie	„ —.10	
Hădărian Maxim	„ —.10	
Victor Suciū	„ —.50	
Marcu Achim	„ —.10	
Trif Ioan	„ —.20 fl.	3.—
„ <i>Ardeleana</i> “ institut de credit și economii, societate pe acții din Orăștie fl. 50.— fl. 50.—		
„ <i>Brădetulu</i> “ inst. de cred. și econ. în Orlat fl. 10.— fl. 10.—		
Ben. Pop vprot. M.-Uiorei a colectat din <i>Fărău</i> dela:		
Teoder Sas preot	fl. 2.—	
Ioan Moldovan	„ 1.—	
Ioan Lupean (Faur)	„ 1.—	
Gregoriu Andrei	„ —.50	
Bis. gr. cat.	„ —.50	
Gregoriu Pădurean	„ —.25	
Nicolau Lopăzan	„ —.20	
Nicolau Neamț	„ —.40	
Augustin Neamț	„ —.20	
Ioan Neamț	„ —.20	
Georgiu Suciū inv.	„ —.20	
Nicolau Roșet	„ —.20	
Ioan Teuca I. Onisie	„ —.20	
Ioan Teuca I. Ioanaș	„ —.20	
Nicolau Ludușan	„ —.20	
Georgiu Opris	„ —.15	
Vasilii Bota	„ —.10	
Ioan Dobrin I. Man.	„ —.20	
Vasilii Neamț	„ —.20	
Ioan Cordea	„ —.10	
Vasilii Lupean	„ —.10	
Candit Lopăzan	„ —.15	
Nicolau Andrea I. T.	„ —.10	
Candit Neamț jude	„ —.20	
Gligor Blaga	„ —.07	
Teodor Pădurean	„ —.20	
Manoilă Andrea	„ —.20	
Vasilii Popa	„ —.10 fl.	9.12
Teodor Simoc preot gr. or. în Bosna trimite fl. 1.10 fl. 1.10		
Simion Marcu preot în Dumitra a colectat pe l. Nr 731 dela:		
Simeon Marcu preot	fl. 1.—	
Florea Marcu	„ —.50	
Candiu Marcu	„ 1.—	
Veronica Marcu	„ —.50	
Eronim Coman	„ —.10	
Iacob Guța	„ —.20	
Vasilie Marcu	„ —.30	
Mateiu Strejan	„ —.10	
Georgiu Oancia	„ —.10	
Nechifor Goța	„ —.50	
Georgiu Gligorescu	„ —.20	
Vasilie Coman	„ —.10	
Ioan Goța Canali	„ —.20	
Ioan Coman	„ —.50	
Alesandru Dreghiu jude	„ —.60	
Teodor Dreghiciu	„ —.20	
Raveca Marcu	„ —.04 fl.	6.14
„ <i>Victoria</i> “ institut de credit în Arad fl. 100.— fl. 100.—		
Aron Matheiu preot în M. St.-Ana fl. 10.— fl. 10.—		
Samoil Poruț consiliar ministerial în pensiune din Biștrita fl. 50.— fl. 50.—		
Ioan Hătegan vprot. Dergei a colectat:		
1. Din <i>Csaki Gorbó</i> pe l. Nr. 399 dela:		
Iovian Andrei adm. par.	fl. 2.—	
Todor Faoca curat. prim.	„ 1.—	
Ioan Murășan curat.	„ —.50	
Ioan Ciocoiu	„ —.40	
Vasilica Rus curat.	„ —.50	
Iuonaș Măgdaș curat.	„ —.50	
Simeon Măgdaș	„ 1.—	
Ioan Chețe	„ —.20	

Ioan Murășan	„ —.20	
Vasilica Turean	„ —.20	
Ioan Săndor	„ 1.—	
Bis. gr. cat.	„ 2.—	
Zucharie Măgdaș	„ —.50	
Ilie Chețe	„ —.20	
Dochia Vințe	„ —.20	
Alexandru Aluaș	„ —.30	
Gavriș Pap	„ —.20	
Gligor Lițe	„ —.20	
Ioan Aluaș I. Ștefan	„ —.50	
Ioan Lucaciū	„ —.20	
N. N.	„ —.20	
Fanca Nastasie	„ —.20	
Ioan Pap	„ 2.—	
T. K.	„ —.50	
Emiliu Andrei	„ —.30 fl.	15.—
2. Din <i>Ascileu mare</i> pe l. Nr. 397 dela:		
Ioan Petran paroch	fl. 2.—	
Cornelia Petran	„ 1.—	
Cassa bis.	„ 1.—	
Drd. Simeon Tămaș	„ 3.—	
Pop Pavel a Nechitei	„ —.30	
Pop Simeon a diacului	„ —.40	
Ananie Stan inv.	„ —.50	
Pop Ioan a diacului	„ —.40 fl.	8.60
Din tract. protop. al <i>Blășului</i> :		
1. Din <i>Blășiu</i> pe l. Nr. 865 s'a colectat dela:		
Georgiu Bărbat adm. protop.	fl. 25.—	
A. C. Domșa capelan	„ 10.—	
Dumitru Turcu iun.	„ 2.—	
Savu Hui	„ 1.—	
Velican Săndor	„ —.50	
Teodor Onișor	„ 10.—	
Teresia Onișor	„ 2.—	
Basilii Solomon	„ 2.—	
Simeon Muntean not.	„ 10.—	
Isidor Domșa	„ 2.—	
Ioan Christian	„ 1.—	
Vasilie Bărsan	„ 1.—	
Rosalia Bărsan	„ 1.—	
Tirion Botei	„ 1.—	
Victor Turcu	„ 1.—	
Fodor Károly	„ —.50	
Constantin Raț	„ 2.—	
Mihailă Raț	„ 1.—	
Ioan Ianza	„ 1.—	
Ioan Domșa	„ 1.—	
Cineva	„ 3.—	
Constantin Bărbat	„ 2-05 fl.	80.05
2. Din <i>Broscent</i> pe l. Nr. 890 s'a colectat dela:		
Isidor Rus preot	fl. 1.—	
Simion Răhăian	„ 1.—	
Bucate adunate dela		
pop.	„ 2.— fl.	4.—
3. Din <i>Bucerdea grân.</i> s'a colectat pe l. Nr. 867 dela:		
Nicolau Medesa	fl. 5.05	
Constantin Barna	„ 1.—	
Georgiu Moșneag	„ 1.—	
Drăgoi Dumitru	„ 1.—	
Ioan Hirsă	„ 1.—	
Popa Vasilii	„ —.50	
Șuteu Cula	„ —.50	
Georgiu Cistean	„ —.50	
Vasilie Mihăltan	„ —.30	
Vasilii Trif	„ —.30	
Georgiu Moșneag sen.	„ —.50	
Sirb Iacob	„ —.50	
Ioan Strejan	„ —.25	
Ioan Crăciun	„ —.20	
Simeon Orga	„ —.50	
Ioan Miha	„ —.10	
Pavel Orga	„ —.25	
Georgiu Dobra	„ —.20	
Simeon Mihăltan	„ —.50	
Vasilie Sirb	„ —.20	
Nicolau Soporan	„ —.10	
Mateiu Ioica	„ —.20	
Nicolau Moldovan	„ —.20	
Efrem Fântâna	„ —.20	
Tănăsie Ioica	„ —.25	
Vasilii Vasii	„ —.25	
Vasilie Dan	„ —.10	
Ioan Strejan	„ —.10	
Preața Dumitru	„ —.05	
Preața Mihailă	„ —.05	
Teodor Sirb	„ —.05	

Cula Pavel	„ —.05	
Dămian Moldovan	„ —.05	
Nicolau Nicoră	„ —.05	
Vasilie Ioica	„ —.05	
Ioan Moșneag	„ —.05	
Vasilie Hăbean	„ —.05	
Ioan Șuteu	„ —.05	
Ioana Șuteu	„ —.05	
Pavel Nicoră	„ —.05	
Ioan Beldean	„ —.05	
Vasilie Moșneag	„ —.05	
Orga Gavrilă	„ —.50	
Cistean Georgiu	„ —.25	
Mihăltan Cula	„ —.30	
Biserica gr. cat.	„ 2.50 fl.	20.—
4. Din <i>Cenade</i> pe l. Nr 886 s'a colectat dela:		
Iosif Popescu	fl. 1.—	
Aureliu Hărșan	„ 2.—	
Ioan Kordoș	„ —.50	
Osica Barbu	„ 1.—	
Ioan Bugner	„ —.20	
Vasilie Secășan	„ —.20	
Petru Ioan sen.	„ —.30	
Ilie Ioan	„ —.20	
Ioan Făgărășan	„ —.15	
Nicolae Șuteu	„ —.10	
Nicolae Agărbician	„ —.50	
Ioan Banciu Beniț	„ —.45	
Petru Mihaiu	„ —.20	
Petru Olariu	„ —.20	
Dan Bărsan iun.	„ —.10	
George Mărginean	„ —.10	
Dan Mara	„ —.10	
Culuța Ivan	„ —.10	
Dan Bărsan	„ —.10	
Dumitru Banciu	„ —.30	
Ioan Banciu	„ —.30	
Nicolae Nistor	„ —.30	
Ilie Olariu	„ —.30	
Andrei Oltean	„ —.10	
Alți săteni gr. cat.	„ 1.20 fl.	10.—
5. Din <i>Cergăul mare</i> pe l. Nr 877 s'a colectat dela:		
Ioan Pinca	fl. —.20	
I. Mărginean a Todi	„ —.10	
Petru Iacob	„ —.10	
Vasilii Aron	„ —.50	
Ilie Muntean buc.	„ —.10	
Ioan Muntean I. Lichi	„ —.10	
Sara Pop vėd.	„ —.20	
Anghel Băcăntan	„ 1.—	
Petru Mărginean	„ —.10	
Filip Popa	„ —.05	
Mihailă Nedelcu	„ —.50	
Milian Sdrenghia	„ —.10	
Augustin Mărginean	„ —.10	
Ioan Iieș I. Licha	„ —.12	
Todea Voina	„ —.40	
Vasilii Voina	„ —.30	
Georgiu Macsinic	„ —.10	
Iacob Mărginean	„ —.05	
Nicolae Iieș	„ —.50	
Ioan Bercariu	„ —.10	
Dela mai mulți pop.	„ 2.—	
Petru Isailă	„ —.50	
Tóder Martin	„ —.20	
Ioan Popa paroch	„ 5.—	
Ioan Păcurariu	„ 1.—	
Demetriu Ban inv.	„ 2.—	
George Nartea	„ —.60	
Elia Muntean doc. pens.	„ —.50	
Aurel Popa	„ 2.— fl.	18.66
6. Din <i>Cergăul mic</i> pe l. Nr 878 s'a colectat dela:		
Simion Moldovan	fl. 2.—	
Ana Moldovan	„ 1.—	
Hortensia Moldovan	„ 1.—	
Cornelia Moldovan	„ —.50	
Ioan Moldovan	„ —.25	
Vasilie Moldovan	„ —.25	
Vasilie Suciū	„ 1.—	
Iuga Petru I. Mat.	„ 1.—	
Iuga Petru Nyamtia	„ 1.—	
Astalos Gábor	„ —.50	
Flueraș M.	„ 1.—	
Georgiu Pușcaș	„ —.20	
Dragomir Dumitru	„ —.50 fl.	10.20
7. Din <i>Cisteiul rom.</i> pe l. Nr 868 s'a colectat dela:		
Maxim Hulea paroch	fl. 5.—	

Georgiu Marcu I. Ghe-	
rasim	10.—
Ioan Marcu I. Mi-	
haiu jude	5.—
Pavel Banciu neguț.	5.—
Onu Cisteian crâsnic	3.20
Ioan Marcu I. Sim.	
curat. bis.	3.—
D. Heszkel Izsák neg.	3.—
Maria Călugăr r. Al-	
dea inv.	1.70
Iacob Aldea cantor .	1.50
Petru Cârnaț I. Ghiar.	1.50
Tóder Marcu I. Onuț	1.50
Dumitru Ciortea . .	1.50
Petru Aldea I. Sim.	1.—
Iacob Dobârta Cozm.	1.—
Dămian Șerb	1.—
Mihailă Popa	1.—
Doboș Iacob	1.—
Maria Popa n. Truța	
véd.	1.—
Ioanaș Sirbu	1.—
Georgiu Cârnaț I. Cula	1.—
Nicolae Marcu I. Sim.	1.—
Vasilică Șaiu	—50
Ilisie Dobârta	—50
Toma Sirbu I. Onu . .	—50
Nic. Cârnaț I. Ghiar.	—50
Iacob Man	—50
Ana Marcu I. Mih véd.	
100 ani	—40
Ana Cerghidean véd.	
85 ani	—40
Grigoriu Dobârta . .	—40
Isidor Sănea	—30
Ioan Geogean	—30
Nicolae Marcu I. Petru	—30
Partenie Aldea	—30
Georgiu Marcu I. Sim.	—30
Georgiu Marcu I. Gli-	
gorie	—30
Nicolae Șerb Tabacar	—30
Petru Muntean Ursan	—20
Teodor Breazu	—20
Onu Avram (murgu)	—20
Onuc Aldea I. Ioan . .	—20
Iacob Sălceriu I. Petru	—20
Dominca Aldeas cant.	—20
Todor Sălcau	—20
Simion Sgarda	—20
Sonea Șerb	—20
Petru Cârnaț I. Mih.	—20
Ioan Sălceriu	—20
Petru Marcu I. Sim.	—20
Petru Stan	—20
Ioan Sălcau	—20
Constantin Naudra . .	—20
Nicolae Aldea I. Gyar.	—20
Nicolae Popa	—20
Onu Șerb I. Zenovie .	—20
Simion Doboș	—20
Petru Sirbu I. Nicolae	—20
Vasilie Truța I. Onu .	—20
Onuc Sănea	—20
Nicolae Dobârta I. Onu	—20
Macaveiu Ciorpan . .	—10
Crăciun Nicola	—10
Vasilica Șerb I. Artinie	—10
Vasilie Ciortea I. Dum.	—10
Spiridon Aldea	—10
Ioan Aldea a popi . . .	—10
Dumitru Dobârta . . .	—10
Eremie Marcu	—10
Ioan Frățilă	—10
Văsălie Ciocan	—10
Petru Șerbu a Lini . .	—10
Anica Marcu I. Nicolae	—10
Avramu Mărcuș	—10
N. N. încă odată	—40 fl. 63.—
8. Din <i>Ciufud</i> pe I. Nr 872 s'a	
colectat dela:	
Alex. Albini paroch . fl.	5.—
Ariton Simu jude . . .	1.—
Constantiu Simu curt.	
prim.	1.—
Ioan Alexandru	1.—
Aftanasie Comșa	1.—
Zacharie Gruia	—50
Ioan Gruia	—50
Mihailă Pescariu	—50
Onu Pescariu	—50

Ana Rus	—50
Ciprian Morariu	—50
9 locuitori per 40 cr.	
unul	3.60
Nicolae Spătăcean . . .	—30
17 locuitori per 20 cr.	
unul	3.40
14 locuitori per 10 cr.	
unul	1.40
Nicolae Lupea	—18 fl. 20.88
9. Din <i>Lupul</i> pe I. Nr 876 s'a	
colectat dela:	
Parochiani fl.	2.—
Nicolae Puian paroch . .	5.— fl. 7.—
10. Din <i>Ohaba</i> pe I. Nr 888 s'a	
colectat dela:	
Mihălțan Nicolae I.	
Vasilie prim. fl.	1.—
Mihălțan Elisaveta . . .	—50
Mihălțan Maria	—30
Mihălțan Paraschia . . .	—30
Mihălțan Nicolae alui	
Nicol. pruncu	—10
Groza Vasilie	—10
Părvu Vasilie	—30
Arion Nicolae I. George . .	—30
Ioan Murășan	—50
Ioan Mihălțan preot . . .	1.—
Elisaveta Ștefu Mihălț.	—10
Corneliu Mihălțan I.	
popa	—20
Dumitru Marcu	—20
Salomie Marcu	—10
Groza Ioan hiluță	—05 fl. 5.05
11. Din <i>Soroștin</i> pe I. Nr 885 s'a	
colectat dela:	
Georgiu Aron paroch fl.	3.—
Aureliu Aron inv.	3.—
Ioan Coțofan	1.—
Ioan Bian	1.—
Nicolae Turian	1.—
Dela popor	3.80 fl. 12.80
12. Din <i>Spătac</i> pe I. Nr 874 s'a	
colectat dela:	
Dionisiu Velicea fl.	3.50
Leon Sdrenghia	1.—
Vasilie Seretean	—20
Manoilă Crișan	—20
Ștefan Seretean	—20
Vasilie Gintia	—20
Isidor Seretean	—20
Gerasim Păcurariu	—20
Nicolae Cocos	—20
Ioan Lodroman	—20
Isidor Gintia	—20
Vasilie Corlaci	—20
Vasilie Ciocanea	—20
Vasilie Gintia	—20
Dumitru Seretean	—20
Onu Zdrenghia	—55
Nicolae Stan	—55
Ștefan Seretean I. Dăn. . .	—27
Ciprian Seretean	—27
Simeon Păcurariu	—27
Spiridon Savu	—27
Absolon Aron	—27
Tanasie și Ioan Savu . . .	—27
Ioan Seretean	—20
Alexandru Aron	—40
Militon Spătăcean	—20
11 á 10 cr.	1.10
34 á 16 cr.	5.44 fl. 17.16
13. Din <i>Tiuriu</i> pe I. Nr 871 s'a	
colectat dela:	
Ioan Pop Păcurariu . fl.	6.—
Aureliu Frățilă	2.—
Georgiu Rus	1.—
Petru Rus	1.—
Frății Ionaș	1.—
Biserica gr. cat.	17.—
Dela restul poporului	
rom. contribuiri în	
banii mai puțin de	
1 fl. și în bucate	42.— fl. 70.—
14. Din <i>Veza</i> pe I. Nr 873 s'a	
colectat dela:	
Victor Moldovan par. fl.	5.—
Ioan Borzu	2.—
Alexandru Aldea	1.—
George Dumitru	1.—
Ioan Stan	1.—
Ilarie Aldea	1.—

Vasilie Cârnaț	1.—
Ludovic Tornya	1.—
George Popa	—40
Nicolae Czopa	—40
Ioan Simu	—30
Visalon Turcu	—30
Gedeon Popa	—30
Nicolae Cârnaț	—20
Isidor Păcurariu	—20
Antone Cârnaț	—20
Saveta Turcu	—20
Ioan Ilea	—20
Ioan Popa a Culiți	—20
Florian Popa	—20
Teodor Ilea	—20
Ana Bucur	—20
Grigoriu Popa	—20
Georgiu Mohan	—20
Crucean Popa	—20
Nicolu Rotariu	—20
Lina Popa	—20
Nicolae Muntean	—10
Nicolae Aldea	—10
Vasilie Budiu	—10
Nic. Cârnaț I. Petru	—10
Ioan Mihu	—10
Isailă Hedu	—10
Ioan Dumitru	—10
Alecsa Czopa	—10
Nicolae Ilea	—10
Alexandru Borcea	—10
Ioan Habean	—10
Teodor Czopa	—10
Vasilie Lazar	—10
Lina Deva	—10
Maria Aldea	—10
Maria Mărginean	—10
Dinu Creț	—10 fl. 19.20
Domnul <i>Tit Hateg</i> și soția	
Rosa din Lugos . fl. 100.—	fl. 100.—
Studentii din clasa VII, VI, V,	
III gimn. din Blaj au colectat:	
Clasa VII:	
Tiberiu Bredicean . fl.	1.—
Vilhelm Șorban	1.—
Victor Macaveiu	1.—
Aureliu Crăciunescu	1.—
Valeriu Pop	1.—
Nicolae Galea	1.—
Diamandi Steriu	1.—
Victor Blăgan	1.—

(Se continuă.)
Suma fl. 15869.37

Pentru edificarea caselor parohiale protopopesci din Sebeșu

au mai încursă: 1. Subsidiu din Fondul Reuniunii besericesci archidiecezane 50 fl. 2. Din Colecta făcută prin Preavenerata administrațiune archidiecezană în Blăși: Dela Rev. D. Ioan M. Moldovan canonicu 20 fl. Simion P. Mateiu canonicu 1 fl. Alesandru Micu canonicu 2 fl. Alesandru Grama canonicu 1 fl. Dr. Ioan Rațu canonicu 2 fl. Elia Vlăsa canonicu 1 fl. Iosif Hossu canonicu 1 fl. Cl. Dr. Victor Szmi-gelski prof. 1 fl. M. On. Emiliu Viciu prof. 1 fl. Cl. Dr. Vasilie Hussu prof. 1 fl. Dr. Ioan Sâmpălean prof. 1 fl. Dr. Isidor Marcu prof. 5 fl. Dr. Augustin Bunea secretariu 1 fl. On. Laurentiu Pascu cancelistu 50 cr. M. On. Ioan Germanu prof. 1 fl. M. On. Ștefan Popu v-notariu cons. 50 cr. Laolaltă 40. fl. 3. Banca „Murășana“ din Reghinu 3 fl. Sp. D. Patriciu Barbă avocatulu 1 fl. Laolaltă 4 fl. 4. Colectați prin Preaon. Aron Boeriu protopopulu Aiudulu dela Preaon. Aron Boeriu protopopu 1 fl. Parochia gr. cat. din Beldiu 1 fl. On. Teodor Stăncel parochu în M. Căpudă 1 fl. Parochia Teșulu 5.30 Laolaltă 8.30 5. Sp. D. Ludovic Andreu not. cerc. 1 fl.

Preaonorații D. D. protopopi, și totți acei P. T. Domni, cari au primitu liste de colecte, să binevoescă a ni-le remite cu orî ce rezultat, ca să putem ratiocina.

Ales. Dobrescu
v.-protop. Sebeșulu.